Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 226 (8466). 27 ноябрь, 1984 йил ● СЕШАНБА | Баҳоси 3 тийин.

ДОСТОНЛАРДА БИТГАН ГУЛИСТОН

СОВЕТ Ўзбекистонининг синфий жанглар алангасида вужудга келган, янги жамият қуриш жараёнида ривожланиб вояга етган адабиёти, санъати, архитектураси, эндиликда ССР Иттифоқи кўп миллатли маданиятининг ажралмас қисми бўлиб қолди. Бу маданият халқ ижоди ва синфий меросининг кўп асрли демократик анъаналарига таяниб, рус ва совет санъаткорларининг — мамлакатимиз кўпгина миллатлари ва элатлари вакилларининг ажойиб тажрибасини ўзига сингдириб, тарихан қисқа муддат ичида мисли кўрилмаган юксакликларга кўтарилди.

Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг намояндалари республика халқ зиёлиларининг барча вакиллари билан биргаликда кенг меҳнаткашлар оммасини инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизм учун курашга сафарбар этиб келдилар ва сафарбар этмоқдалар. Кўпгина адибларимиз, рассомларимиз ва бошқа ижодий ходимларимизнинг асарлари мамлакатимиз маданиятининг хазинасидан муносиб ўринларини олди. Замондошимизнинг бунёдкорлик меҳнати бу асарларнинг асосий мавзусини ташкил этади. Уларда халққа, партия, социализмга чексиз содиқ бўлган коммунизм қурувчиларининг тўлақонли образлари гавдаланган.

Бугун газетамизнинг иккинчи бетида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб эълон қилинаётган навбатдаги махсус саҳифамизда республикамизда адабиёт ва санъатнинг равнақи ҳақида ҳикоя қилинади.

ҲОЗИР ЧОРВА ҚИШЛОВИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТКАЗИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ, ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ ВА ТАЙЁРЛАШДА АСЛО ПАСАЙИШГА ЙЎЛ ҚЎЙМАСЛИК УЧУН ҲАММА ИМКОНИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ЖУДА МУҲИМДИР.

К. У. ЧЕРНЕНКО.

ЧОРВА ҚИШЛОВИ КУНДАЛИГИ

ЛЬВОВЛИКЛАР УСУЛИНИ ҚЎЛЛАБ

СОВХОЗИМИЗДА чорвачиликни жадал ривожлантириш юзасидан белгиланган тадбирларни тўла-тўкис бажариш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда. Озуқа базасини мустаҳкамлаш, чорва туёғини кўпайтириш борасида эришаётган ютуқлар салмоқли бўлаётир. Айниқса сут-товар фермамизда амалга оширилаётган ишлар эътиборга лойиқ. Масалан, йиллик сут сотиш плани ўн ойда бажарилди. Давлатга 809 тонна ўрнига 820 тонна сут етказиб берилди. Ҳар бош соғин сигирдан йиллик планда белгиланган 3545 килограмм ўрнига 3800 килограммдан сут соғиб олинди.

Совхозимизнинг тажрибали соғувчиси Муҳаббат Мирзақулова қарамоғидаги 20 бош соғин сигирнинг ҳар биридан ҳозиргача 4650 килограммдан сут соғиб олиб, энг юқори натижага эришди. Бу соғувчи ўн ойдаёқ ҳар бир сигирдан йиллик топшириқдагига нисбатан 100 килограмм кўп серқаймоқ сут соғиб олди. Унинг изидан бораётган Гулшан Ўтепова, Зулфия Маматбоевалар ҳам социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариб, 4000—4400 килограммдан сут соғиб олдилар.

Соғин сигирлар маҳсулдорлигини кўтариб боришимизда львовликларнинг цехпаток усулини қўллаётганлигимиз яхши самара бераётир. Бунинг моҳияти шундаки, соғин сигирлар ва ғунажинлар маҳсулдорлигига қараб алоҳида-алоҳида парвариш қилинади. Шунга қараб озиқлантирилади. Бу биринчидан озуқадан тежаб-тергаб фойдаланиш имконини берса, иккинчидан сигирлар маҳсулдорлигини энг юқори даражага кўтаришга шароит яратади.

Фермамиз ишчи-хизматчилари келгусида бу илғор усулни янада такомиллаштириб қорамоллар маҳсулдорлигини кўтаришга ҳаракат қилмоқдалар. Бунинг учун бизда етарли имкониятлар бор. Биз айни қиш кунларида ҳам сигирлардан ёздагидек мўл ва сифатли сут соғиб олишга ҳаракат қиламиз.

Б. МУСАЕВ,
Оҳангарон районидаги «Ғаллақудуқ» совхози ферма мудири.

НАТИЖАЛАР САЛМОҚЛИ

БЕКОБОД районидаги «КПСС XXV съезди» совхози чорвадорлари юбилей йилида гўшт, сут, тухум ва бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Совхозда биринчи навбатда маҳсулот етиштиришни қорамоллар маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига кўпайтириш бош вазифа қилиб қўйилди. Шу билан биргаликда моллар туёғи ҳам ортиб бораётир.

Айни кунларда совхозда пландаги 1300 бош ўрнига 1360 бош қорамол парвариш қилинмоқда. Бунинг 455 боши соғин сигирлардир. Шу кунгача сигирларнинг ҳар биридан йиллик пландаги 3100 килограмм ўрнига 3400 килограммдан ошириб сут соғиб олинди. Йиллик сут етиштириш плани ҳам муддатидан илгари бажарилди. 1340 тонна ўрнига 1515 тонна сут соғиб олинди.

— Чорва қишловини яхши натижалар билан бошладик, — дейди илғор сут соғувчи Баҳриниса Ниёзматова, — емхашак етарли. Молхоналар сифатли ремонт қилинган. Қорамоллар иссиқ сув билан таъминланган. Озуқа цехимизда қайта ишланган ва майдаланган ем-хашаклар махсус қозонхонада буғланиб, тўйимлилиги оширилиб, сигирларга берилаётганлиги туфайли кунига 10 килограммдан ошириб сут соғиб олмоқдамиз. Мен шу кунгача қарамоғимдаги 29 бош сигирнинг ҳар биридан 4 минг килограммдан ошириб сут соғиб олдим.

Совхозда бу илғор чорвадорнинг изидан бораётган Зеби Омонлиқова, Гулсин Фозилова, Розия Соқиева сингари соғувчилар ҳам ҳозиргача қарамоғларидаги говмушлардан 4 минг килограммга етказиб сут соғиб олдилар. Улар кунлик кўрсаткичда ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар.

Тўйимли рацион асосида парвариш қилинаётган бўрдоқилар ҳам жадал семирмоқда. Гўштга топширилаётган қорамолларнинг тирик вазни 400—405 килограммдан тош босаётир. Шу кунгача эл дастурхонига 268 тонна гўшт етказиб берилди. Хўжалик чорвадорлари қишловни ҳар томонлама муваффақиятли ўтказиш учун бутун имкониятларни ишга солмоқдалар.

К. БЕГМОНОВ.

ТАЖРИБА АЛМАШМОҚДАЛАР

ТЎЙТЕПА. (Ўз мухбиримиздан). Ўрта Чирчиқ районида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планлари ҳамда зиммага олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги, чорва қишловининг боришини текшириш мақсадида мусобақадош хўжаликлар ўртасида ўзаро текширувлар ўтказилмоқда.

Яқинда К. Маркс номли колхоз чорвачилик фермаларида мусобақадош Охунбобоев номли колхознинг ўзаро текшириш бригадаси бўлган эди. Куни кеча эса К. Маркс номли колхоз мутахассислари ва чорвадорлардан иборат ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Охунбобоев номли колхоз фермаларида бўлдилар.

Мусобақадошлар бу машъал хўжаликда план ва социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилаётганлигидан мамнун бўлишди. Охунбобоевликлар эл дастурхонига 400 тоннага яқин сут, 42 тонна гўшт тортиқ қилиб, бу соҳадаги йиллик планларни ошириб бажарганлар. Сут етиштириш ва давлатга сотиш бултургига нисбатан 10 тоннага кўпайтирилган.

Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари қишловга мўл-кўл сифатли озуқа ҳам жамғариб қўйганлар. Жумладан, 1000 тоннага яқин беда пичани ғарамлаб қўйилган. 2000 тонна силос бостирилган, 90 тонна ўт уни тайёрланган. Хўжалик фермасида сут соғувчи ва молбоқарларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитлар яратилган.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари охунбобоевликларнинг қишловни уюшқоқлик билан ўтказиш бўйича олиб бораётган ишларини юқори баҳолаганликлари ҳолда ҳали фермаларда учраб турган камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтдилар. Айни пайтда мусобақадошлар қиш даврида моллар парваришини намунали йўлга қўйиш соҳасидаги тажрибаларини ўртоқлашдилар.

▲ ҒАЛАБА районидаги Энгельс номли колхоз чорвадорлари қишловни самарали ўтказиш учун курашмоқдалар. Сут-товар фермасида 119 бош соғин сигир бор. Шу кунларда ҳар бош соғин сигирдан ўртача 8—9 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Ҳозиргача давлатга 180 тонна сут сотилди. Йил охиригача бу миқдор 200 тоннага етказилади. Суратларда: (юқоридан) сут соғувчи З. Ажахунова (чапдан) ва З. Яшанина ўртоқлар. Улар ҳар бош соғин сигирдан 4 минг килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилишган. Тракторчи Н. Норқўзиев озуқа ташишда бошқаларга ўрнак бўлаётир. Колхозчи Ш. Пейсенов (чапдан ўнгга) ва механизатор С. Носиров ҳамда колхоз раиси Б. Ким ўртоқлар.

В. Портнов фотолари.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ПИСКЕНТ

Район молия бўлими ходимларидан тузилган мададкорлар бригадаси мавсум бошидан буён «Пискент» совхозининг 7-бўлими далаларида пахтакорларга ёрдам бермоқдалар. Уларнинг шу кунгача уйган хирмонлари 40 тоннага етди. Шу кунларда ҳам ҳашарчилар қолган ҳосилни йиғиб-териб олишда астойдил меҳнат қилиб, деҳқонларнинг миннатдорчилигига сазовор бўлмоқдалар. Х. Пўлатова, Ш. Омонов, А. Тўлаганов, Ш. Мамадалиев сингари ўртоқлар дала ишларида кўпчиликка намуна кўрсатдилар.

Райондаги «Гулистон» колхозининг Иброҳим Ҳайдаров бошлиқ бригадаси деҳқонлари оширилган социалистик мажбуриятларини ҳам бажардилар. 97 гектар ернинг ҳар гектаридан 41,6 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Ялпи хирмон салмоғи 370 тоннага етди. Пешқадамлар яна 30 тонна «оқ олтин» тайёрлаш учун ҳаракат қилмоқдалар.

ОҚҚЎРҒОН

Роҳила Турсунқулова «Озод» колхозининг 2-бригадасига раҳбарлик қилади. Бригада пахтакорлари юбилей йилида пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Йиғим-терим уюшқоқлик билан ўтказилди. Техника, ишчи-кучларидан самарали фойдаланилди. Ҳосилнинг сифатига алоҳида эътибор берилди. Шу туфайли ҳам кўрсаткичлар анча салмоқли бўлди. 90 гектар ернинг ҳар гектаридан ҳозиргача 40 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Бу ҳосилнинг 120 тоннасини механизатор С. Самадов териб берди. Бригада пахтакорлари келгуси йилда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун кузги-қишки ишларни кучайтириб юбордилар. Ҳосилдан бўшаган ерларга аммофос ўғити солиниб, шудгорлашга тахт қилинмоқда.

ҒАЛАБА

«Победа» колхозининг П. Д. Ким бошлиқ бригадаси деҳқонлари ҳозиргача тайёрлов пунктларига пландаги 340 тонна ўрнига 500 тоннадан ортиқ хомашё етказиб бердилар. Ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олиб, қўшимча юксак социалистик мажбуриятларини ҳам бажардилар.

„ОҚ ОЛТИН" ВАТАНГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА

ШУ ЙИЛ 26 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — мавсум бошидан буён машинада терилган пахта.

Бекобод	0,02	106,78	66,89
Янгийўл	0,10	105,56	72,21
Бўка	0,01	102,88	87,41
Ғалаба	0,02	102,65	82,29
Коммунистик	0,01	101,61	104,85
Оққўрғон	0,01	101,45	85,86
Чиноз	0,01	101,34	69,84
Ўрта Чирчиқ	0,04	100,73	93,61
Пискент	0,02	100,35	74,34
Область бўйича:	0,03	102,73	81,63

ХАЛҚ КОНТРОЛИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Тошкент шаҳар халқ контроли активи йиғилиши бўлиб ўтди. Унда шаҳар халқ контроли комитети раиси Ф. Н. Назруллаев КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг халқ назоратчилари Бутуниттифоқ кенгашида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар ўтган давр мобайнида шаҳар халқ назоратчилари бажарган ишларга якун ясадилар ва навбатдаги вазифалар устида тўхталдилар. Нотиқлар хўжасизлик ва социалистик мулкнинг талон-тарож бўлишига қарши курашда халқ контроли комитетлари, группалари ва постлари активлигини ошириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, интизомни мустаҳкамлашдаги масъулиятини ўстириш зарурлигини уқтирдилар.

Йиғилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин нутқ сўзлади.

Йиғилиш ишида Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари С. М. Нестеренко, Тошкент область халқ контроли комитети раиси Б. С. Камолов иштирок этдилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан резолюция қабул қилинди.

* * *

Халқ назоратчиларининг Бутуниттифоқ кенгаши якунлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг йиғилишда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар Ангрен, Олмалиқ, Бекобод шаҳарлари, Оққўрғон, Оҳангарон, Бекобод, Ғалаба, Калинин, Коммунистик, Пискент ва Ўрта Чирчиқ районлари халқ контроли активи йиғилишларида ҳам муҳокама қилинди. Йиғилишларда Тошкент область партия комитетининг бюро аъзолари, область партия комитети ва область ижроия комитети, область халқ контроли комитетининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Ғалаба район халқ контроли активи йиғилишида Тошкент область партия комитети секретари Ш. З. Камолхўжаев, Бекобод шаҳар халқ контроли активи йиғилишида область партия комитети секретари В. Г. Гордиенко, Оҳангарон район халқ контроли активи йиғилишида область партия комитети секретари М. Қ. Қодиров, Оққўрғон район халқ контроли активи йиғилишида область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Х. Т. Умаров нутқ сўзладилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан резолюциялар қабул қилинди.

ҲАЁТИЙ МУҲИМ МАСАЛА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг навбатдаги мажлиси мамлакатнинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш, халқнинг турмуш фаровонлиги оширишдек ҳаётий муҳим масалаларни муҳокама этганлиги, иқтисодий ўсишни жадаллаштиришнинг аниқ йўл-йўриқларини белгилаб берганлиги билан барча меҳнаткашлар диққатини ўзига тортди. Ўртоқ К. У. Черненко ўз нутқида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1985 йилги Давлат плани лойиҳасининг социал бўлими тўғрисида алоҳида тўхталиб, бу соҳада кўпчилик кўрсаткичлар бўйича беш йиллик топшириқлар даражасига чиқиб олинаётганлигини мамнуният билан таъкидлади. Демак, келажакда ижтимоий истеъмол фонди кўпаяди, аҳоли учун зарур бўлган уй-жойлар, шифохоналар, болалар боғча ва яслилари қурилиши кўлами янада кенгаяди.

Колхозимизда асосий тармоқ ҳисобланган пахтачиликда аёллар ҳам эркаклар билан елкама-елка туриб, тенгма-тенг меҳнат қилади. Далаларда мўл ҳосил тўпланиши, терим мавсумининг тез ва соз ўтиши, план ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши аёлларнинг тўла иштирокига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Демак, агар хўжалигимизда болалар боғча ва яслилари қанчалик кўп бўлса, аёлларимизнинг дала ишларида тўла қатнашишлари учун янада кенг имкониятлар яратилади.

Ф. СЕФЕРШОЕВ,
Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи, СССР Олий Советининг депутати.

МОСКВАГА ВИЗИТ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан Австрия Республикасининг федерал канцлери Ф. Зиновац 26 ноябрда расмий визит билан Москвага келди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

* * *

Минскдаги аэродромда Ф. Зиновацни Белоруссия ССР Министрлар Советининг Раиси В. И. Бровиков, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Меҳмоннинг Белоруссия бўйлаб қилган сафарида ҳамроҳ бўлган СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, бошқа расмий кишилар ҳам у билан бирга Москвага жўнаб кетдилар. (ТАСС).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси бугун, 1984 йил 27 ноябрь куни эрталаб соат 10 да Катта Кремль саройида СССР Олий Советининг мажлислар залида **Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг** қўшма мажлиси билан очилади.

СЎНГГИ СОАТДА

СОВЕТ АРТИСТЛАРИ ФИЛИППИНДА

● **МАНИЛА. (ТАСС).** Совет артистларининг Етти минг орол мамлакатидаги гастроллари зўр муваффақият билан ўтмоқда. Бу гастроллар СССР билан Филиппин республикаси ўртасида маданий алоқалар программаси доирасида уюштирилган.

Совет санъат усталари Манилада концерт қўйиб беришдан олдин Филиппиндаги йирик маданий, илмий ва саноат маркази бўлмиш Багио университетининг томошабинлар билан лиқ тўлган залида ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Артистлар мамлакатнинг иккинчи катта шаҳри — Себуда ва яна бир марта пойтахтда концерт қўйиб берадилар.

ХАЛҚ ҲОКИМИЯТИ КЕНГ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

● **КОБУЛ.** БАХТАР ахборот агентлигининг хабар қилишича, Афғонистон шимолидаги Балх вилоятининг асосий шаҳри — Мозори Шарифда республикада истиқомат қилувчи элатлардан бири — ҳазорларнинг жирғаси (мажлиси) бўлиб ўтди. Жирға қатнашчилари резолюция қабул қилиб, унда халқ ҳокимиятини батамом қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар ва босмачи гуруҳларнинг жиноятларини қаҳр-ғазаб билан қораладилар.

ҚЎШИЛМАГАН ДАВЛАТЛАРГА ДАЪВАТ

● **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистон Бош министри Ражив Ганди Африкадаги бир қанча давлатларни қамраб олган қурғоқчилик ва очлик оғир оқибатларидан ғоят ташвишланганлигини изҳор қилди. У муҳтож мамлакатларга озиқ-овқат, медицина ёрдами ва бошқа хил ёрдам беришга Ҳиндистон тайёр эканлигини айтди.

Ҳиндистон ҳукумати бошлиғининг бу ерда эълон қилинган баёнотида у қўшилмаслик ҳаракатининг раиси сифатида Африка мамлакатларига ёрдам бериш масаласи юзасидан қўшилмаган давлатларга мурожаат қилганлигини айтди.

АГРЕССИЯНИНГ ОЛДИ ОЛИНСИН

● **КИТО.** Эквадорнинг сиёсат ва жамоат арбобларидан бир группаси БМТ Бош секретари Хавер Перес Де Куэльярга мурожаат қилиб, уни Қўшма Штатлар Никарагуага қарши тайёрлаётган қуролли агрессиянинг олдини олиш мақсадида шошилинч чоралар кўришга даъват этди.

ЧИЛИДА ХАЛҚНИНГ САБР-КОСАСИ ТЎЛИБ ТОШМОҚДА

● **БУЭНОС-АЙРЕС.** Кечаси соат 12 дан бошлаб то эрталабгача Сантьяго ва Чилидаги бошқа шаҳарларнинг кўчалари зим-зиё бўлиб қолади. Комендантлик соати бошланган ҳамоно мамлакатда ҳеч ким махсус ижозатсиз кўчага чиқа олмайди.

Бутун мамлакатда қамал ҳолати ҳукм сурмоқда, ёппасига қуршаб олиб, тинтув ўтказиш ва одамларни ушлаб қамоққа олиб кетиш давом этмоқда.

Бироқ, чилиликлар энди чўчимайдиган бўлиб қолишган, деб ёзади «Семана» журнали. Улар Пиночетни очиқдан-очиқ «жаллод» деб аташмоқда. Аргентиналик журналистлар ким билан суҳбатлашишмасин, ҳамма Пиночетни қоралаб гапирди.

(ТАСС).

СЎНГГИ СОАТДА

ДОСТОНЛАРДА БИТГАН ГУЛИСТОН

УЙҒУН,
Ўзбекистон ССР халқ шоири

ОЛТИН ТЎЙ

ҚАРИИБ олтмиш йилдан буён ўз ижодим билан жонажон республикамга хизмат қилиб келмоқдаман. Унинг ҳар бир зафари, табаррук ўлкамизда олиб борилаётган буюк қурилишлар, унинг ажойиб, бахтиёр ва бунёдкор одамлари илҳомимга илҳом қўшиб, қалбимни олам-олам қувончларга тўлдириб келмоқда. Шунинг учун ўзимни кекса деб билмайман. Она-Ватанимга, баҳодир халқимга манзур бўладиган янги-янги асарлар яратай дейман.

Қутлуғ шодиёна арафасида юртимга бағишланган тўёна шеъримдан парча келтириб, бахтиёр халқимни табрик этгим келди. Жонажон республикам, олтмиш йиллик олтин тўйинг муборак бўлсин, дейман:

Она юртим, Ўзбекистон, олтин тўйинг муборак!
Ленин ёққан бахт қуёши порлар азиз бошингда.
Тўй қиласан, тўйга келар дўстлар узоқ-яқиндан,
Шодлигингни баҳам кўрар қардошларинг қошингда.
Коммунизм сари босган қадамингга ҳасанот!
Ленин берган қизил байроқ ҳилпирайди қўлингда.
Мардонавор қадам ташлаб келажакка отландинг,
Барпо бўлди минглаб чаман, юзлаб бўстон йўлингда.
Улуғ шонли Партиянинг раҳбарлиги остида
Кекса тарих жумбоғини еча олдинг, қилдинг ҳал.
Мана, энди жамолингга жаҳон ҳавас қилади,
Жамолингда эллик аср тароватн мукаммал.
Ғалабага эришдинг сен меҳнатда ҳам, жангда ҳам,
Мана бугун навқиронсан, оламга кўрк жамолинг.
Душманларни таҳликага солиб қўяр қудратинг,
Дўстларингни қувонтирар юксалишинг, камолинг.
Гул унади қадамингдан, нур ёғилар изингдан,
Тупроқ олсанг олтин бўлар, саховатинг беҳисоб.
Поёни йўқ «оқ олтин»нинг кўкда ўйнар жилоси,
Сен яратган зўр ГЭСларнинг ҳар биттаси бир офтоб.
Азиз ўлкам, Ўзбекистон, шонли тўйинг муборак!
Ватан обод, ҳаёт гўзал, наслим абад бахтиёр.
Улуғ Ленин ўтирибди тўйимизнинг тўрида
Тўйбошимиз Партиядан халқим мангу миннатдор.

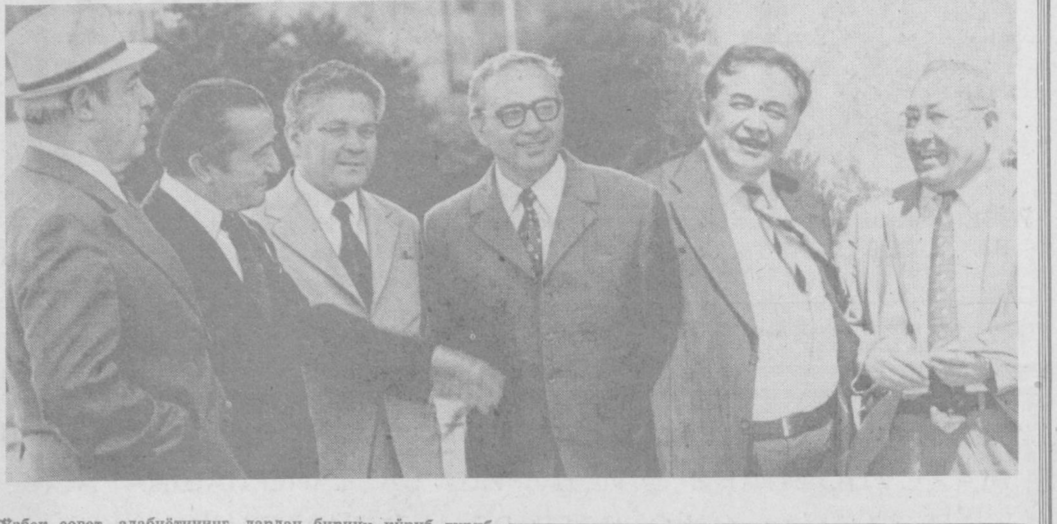

Ўзбек совет адабиётининг атоқли адиблари тез-тез учрашиб, долзарб мавзулар, ижодий режалар ҳақида суҳбатлашиб турадилар. Сиз суратда ана шундай учрашувлардан бирини кўриб турибсиз. Суратда: (чапдан) Г. П. Владимиров, К. Яшин, Т. Тўла, Асқад Мухтор, Сарвар Азимов ва Раҳмат Файзий.

ҚУТЛУҒ ЙЎЛ

Ҳалима НОСИРОВА,
СССР халқ артисти,
СССР Давлат мукофотининг лауреати

ХАЛҚЛАРНИНГ шаклан миллий, мазмунан социалистик маданият яратиш тўғрисидаги ленинча ғоялар асосида вужудга келган ўзбек совет санъати олтмиш йил ичида улкан тараққиёт йўлини босиб ўтди. Улуғ Октябрь инқилобига қадар Туркистонда миллий профессионал театр мавжуд эмас эди. 1918 йилда революциянинг оташин куйчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий Фарғонада биринчи ўзбек совет театри — ўлка сайёр сиёсий труппасини тузди.

Бугунги кунга келиб республикамиз санъати мисли кўрилмаган даражада камолотга етиб, унинг шон-шуҳрати бутун ер юзига тарқалди, десам асло муболаға бўлмайди. Эндиликда ўлкамизда 30 дан ортиқ профессионал театр ва 9 та концерт ташкилоти меҳнаткашлар хизматида. Театрларимизнинг репертуари йилдан-йилга кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Уларда ўзбек адибларининг пьесалари билан бир қаторда рус ва қардош халқлар драматургиясидан намуналар, шунингдек, жаҳон классик ва чет эл тараққийпарвар ёзувчиларининг асарлари ҳам муваффақиятли намойиш қилинмоқда.

Ўзбекистонда театр санъати билан биргаликда музика, тасвирий санъат кинематография, халқ амалий санъати ҳам тобора гуркираб ривожланмоқда. Биргина Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 67 йиллиги арафасида ўзбек ва тожик кино санъаткорлари ижодий ҳамкорликда яратган «Даҳонинг ёшлиги» бадиий картинаси, истеъдодли рассом Б. Жалоловнинг «Ҳосил терими» ва «Рақснинг туғилиши» монументал манзаралари СССР Давлат мукофотига сазовор бўлиши, Максим Горький номли Тошкент Давлат рус драма театри коллективи Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси эса «Ҳурмат Белгиси» ордени билан тақдирланганлиги жонажон партия ва ҳукуматимиз зиёлилар, хусусан, санъаткорларнинг ижодий меҳнатига ҳамиша катта ғамхўрлик кўрсатиб келаётганлигига ёрқин гувоҳлик беради.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг юбилей пленумида сўзлаган нутқида совет адабиёти ва санъати намоёндаларининг ижтимоий ҳаётимиздаги катта хизматларини алоҳида таъкидлаб, уларнинг зиммасига янада масъулиятли вазифалар юклади. Ўзбек совет санъатининг намоёндалари партия ва ҳукуматимизнинг бу улкан ғамхўрлигига жавобан Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг шонли юбилейини муносиб кутиб олиш, меҳнаткашларни коммунистик идеалларга садоқат руҳида тарбиялашга ўз ҳиссаларини қўшиш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этмоқдалар.

КОММУНИСТИК ИДЕАЛЛАР УЧУН КУРАШДА

ЎЗБЕК совет адабиёти Улуғ Октябрь социалистик революциясининг мевасидир. Бу адабиёт кўп миллатли совет адабиётининг бир қисмидир. Шу ягона оилада ривожланди ва камол топмоқда. Ўзбек совет адабиёти ўз бошидан узоқ, мураккаб ва самарали йўлни босиб ўтиб, ҳозир жаҳоннинг илғор адабиётларидан бирига айланди. У туғилган кунидан бошлаб социалистик идеаллар тантанаси учун кураш олиб борди: у доим халқнинг мақсад идеали билан, Коммунистик партиямизнинг улуғвор ғоялари билан бирга нафас олди. Бу адабиёт бир томондан воқеликдаги янги, илғор жиҳатларни, революцион ўзгаришларни ва меҳнаткаш инсон онги, қалби характеридаги ўзгаришларни, социалистик жамиятга хос белгиларни ҳаққоний акс эттириб борди, иккинчи томондан одамларни коммунистик руҳда тарбиялашда ўзининг беқиёс ҳиссасини қўшиб келди, социализмнинг мардона қадамига ғов бўлган ички ва ташқи душманларга қарши шафқатсиз кураш олиб бориб, жамиятимиз ривожини тезлаштиришга ёрдам берди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко СССР Ёзувчилар Союзи правлениесининг юбилей пленумидаги нутқида совет адабиётининг жамиятимиз ривожидаги ролига юксак баҳо бериб бундай деган эди:, «Адабиётимиз, санъатимиз кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда, чинакам совет характерини шакллантиришда партияга ёрдам бериб, бундай характернинг табиатини очиб кўрсатиш учун, халққа, социализмга астойдил содиқ бўлган, янги дунё қурилиши қаҳрамонларини гавдалантирувчи кишиларнинг ҳаққоний, баркамол образларини яратиш учун кўп иш қилди».

Буни ўзбек совет адабиёти тарихи мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Унинг олтмиш йиллик бой тарихи республикамиз ривожининг ва халқимизнинг камолот йўлларининг тарихидан иборатдир, катта Ватанимиз халқлари тақдиридаги буюк ўзгаришлар ва жаҳонда содир бўлган муҳим воқеаларнинг бадиий таҳлили тарихидан иборатдир. Энг аввало бу адабиёт ғоявий чуқур, сиёсий ўткир, коммунистик партиявий ва халқчил адабиёт бўлиб шаклланди. У кўп жанрли, кўп шаклли бўлиб қолди. Асрий традицияга эга бўлган шеъриятнинг ўзи революцион руҳ, кўтаринки руҳ, фалсафий руҳга молик бўлди. Кам ривожланган проза соҳасида Иттифоқимиз ва ҳатто чет эл ўқувчиларига етиб борган мукаммал романлар майдонга келди. Театр санъати билан боғлиқ драматургия, опера, музикали драма ва балет жанрлари вужудга келди.

Коммунистик партиямизнинг адабиёт ва санъат соҳасидаги оталарча ғамхўрлиги адабиётимизнинг тезкорлик билан ўсишида ғоят катта роль ўйнамоқда. Партиямиз ленинча таълимотга изчил амал қилиб, миллий адабиётларнинг ўзининг индивидуал қиёфасига эга бўлиши ва айни чоқда бир-бирига яқинлашуви учун бутун шарт-шароитни яратиб бермоқда.

Ҳамза, С. Айний, Абдулла Авлонийларнинг революцион шеърлари В. Маяковскийнинг оташин поэзиясига ҳамоҳанг бўлиб, янги дунёнинг мардона овози янглиқ жаранглади. Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романи умуман совет адабиётида иккинчи тарихий роман сифатида муҳим воқеа бўлди. Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» драмаси эса ғоявий-сиёсий ва бадиий даражаси ва ёзилиш вақти билан кўп миллатли совет драматургиясининг тўнғич асарларидан биридир. Икки асар — «Бой ила хизматчи» ва «Ўтган кунлар» романи Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари адабиёти учун ўрнак, сабоқ бўлиб хизмат қилди. Шакл ва жанрда ўзбек классик адабиёти традициялари оқимидан борган Аваз, Завқий, кейинроқ Сўфизода, Оразий, Баёний, Ҳазратий, Абдураззоқ Фақирий, Хуршид каби алломалар ва ўзбек халқ ижодининг давомчилари Фозил Йўлдош ўғли, Пўлкан, Эргаш Жуманбулбул ўғли, Ислом шоир асарларида янги мазмун, янги ғоя ифодаланди.

60 йил катта тарих учун кўз очиб юмгунча ўтган фурсат билан тенг. Лекин унинг ҳар бир даври шу қадар сермазмунки, буни шу даврнинг маҳсули бўлган кўплаб ёзувчилар ва асарлар туғилишидан ҳам билиш мумкин. 20—30-йилларда адабиётга Ғайратий, Ойбек, Ғафур Ғулом, Уйғун, Ҳ. Олимжон, Миртемир, Яшин, А. Қаҳҳор, Боту, Элбек, Ш. Сулаймон, Ойдин каби ёзувчилар дадил кириб келди. Булар билан изма-из Н. Сафаров, С. Абдулла, Ҳ. Шамс, М. Шайхзода, У. Носир, З. Фатхуллин, Зулфия, А. Умарий, Ҳ. Пўлат, Т. Фаттоҳ, З. Диёр, М. Бобоев ижод қила бошладилар. Бу давр адабиёти қуриш, яратиш билан банд бўлган ва шу жараёнда ўзи ҳам тобланаётган одамлар образини яратди. Социалистик жамиятнинг бош фазилати — меҳнаткаш инсон учун бахт-саодат яратиш масаласи шу давр адабиётимизнинг етакчи пафосини ташкил қилди. Ойбек поэмалари ва романидаги («Қутлуғ қон»), Яшин драмаларидаги («Нурхон», «Гулсара»), А. Қаҳҳор ҳикоялари ва романидаги («Сароб»), Ғ. Ғулом шеърияти ва повестларидаги («Турксиб йўлларида», «Яловбардорликка», «Шум бола», «Ёдгор»), Ҳ. Олимжон ижодидаги («Ўзбекистон», «Бахтлар водийси», «Зайнаб ва Омон»), Уйғун шеъриятидаги («Жонтемир», «Куз қўшиқлари», «Назир отанинг ғазаби») кураш руҳи, яратиш руҳи ва инсоннинг тақдири учун куюниш руҳи шу давр адабиётининг етакчи тенденцияси эди.

Бу даврда ўзбек ёзувчилари рус адабиётининг, умуман жаҳон адабиётининг кўпгина дурдоналарини ўзбек тилига таржима қилиб, халқимизни маънавий бойитган эди. Бу даврда адабиётимиз чиндан ғоявий-сиёсий ва бадиий бақувват адабиётга айланди. Шунинг учун ҳам немис-фашистлар Германияси Ватанимизга хиёнаткорона ҳужум қилганда у ўзини йўқотиб қўймади, аксинча урушнинг биринчи кунидан бошлаб бир қўлида қалам, бир қўлида қурол билан душманни тор-мор қилишга бел боғлади.

Н. Сафаров, Шуҳрат, А. Раҳмат, З. Фатхуллин, М. Исмоилий, Назармат, М. Муҳаммедов, И. Муслим, Б. Раҳмонов, И. Раҳим, С. Жўра, С. Акбарий каби ўттиздан ортиқ ижодкор жанговорлари ичида бўлди. Уруш йиллари Ғ. Ғулом, Ҳ. Олимжон, Ойбек, Уйғун, А. Қаҳҳор, Яшин, М. Шайхзода овози бор бўйича жаранглади. Ғ. Ғуломнинг «Мен Шарқдан бораётирман», Ойбекнинг «Навоий» романига СССР Давлат мукофотининг берилиши бежиз эмас эди. Урушдан кейин Ғафур Ғуломга Ленин, Зулфия, Р. Бобожон, Ҳ. Ғуломларга СССР Давлат мукофотларининг ва Яшинга, яқинда Зулфияга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонининг берилиши адабиётимиз шуҳратига шуҳрат қўшди.

Ҳозирги адабиётимиз янада бой, янада ранг-баранг бўлиб қолди. П. Турсуннинг «Ўқитувчи», А. Қаҳҳорнинг «Синчалак» асарларидан тортиб то Яшиннинг «Инқилоб тонги», А. Мухторнинг «Чинор», Ҳ. Ғуломнинг «Машъал», М. Исмоилийнинг «Фарғона тонг отгунча», С. Аҳмаднинг «Уфқ», «Келинлар қўзғолони», Мирмуҳсиннинг «Меъмор», О. Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси», «Диёнат», Н. Сафаровнинг «Кўрган-кечирганларим», С. Азимовнинг «Қонли сароб», Р. Бобожоннинг «Обиҳаёт», И. Султоновнинг «Имон» П. Қодировнинг «Юлдузли тунлар», Х. Тўхтабоевнинг «Сариқ девнинг ўлими», Ў. Усмоновнинг «Гирдоб», С. Кароматов, Ў. Умарбеков, А. Орипов, Э. Воҳидов, А. Иброҳимов, О. Матчон, Ҳ. Худойбердиеванинг китобларигача — ҳаммасида шу куннинг етакчи дардлари, фикр-истак, орзу-идеаллари ифодаланган. Чиндан ҳам ҳозир адабиётимизнинг бир неча авлоди самарали ижод этмоқда. Унинг ёш ва кенжа авлодининг воқеликка, одамларга ва замонга теран ва дадил боқиши ва ўз фикр-ғояларини ифодолашга қодир янги шакллар, ифода воситалар қидираётгани улар келажагига умид билан қараш ҳиссини уйғотади.

Адабиётимиз олтмиш йиллик бой тажрибага эга бўлди. У халқимиз, партиямиз ўзининг зиммасига юклаган улкан вазифаларни бажаришга қодир куч ва катта имкониятларга эга. Партиямиз бадиий асарларнинг сифати тўғрисида қайғуришни бош вазифа қилиб қўйди. Ғоявий ўткир ва бадиий юксак асаргина ижтимоий қимматга эга бўлади ва социалистик идеаллар, коммунистик ғоя учун курашда халқимизга, партиямизга кўмак бера олади. Ҳозир барча ижодий ходимларимиз мана шу эзгу ниятлар билан нафас олмоқдалар, қалам тебратмоқдалар.

Салоҳиддин МАМАЖОНОВ,
профессор, филология фанлари доктори.

Эй, мўътабар диёр,
сенинг
сеҳринг шайдо қилибдир,
Қонда кезар, жонда ёнар
олов пайдо қилибдир.
Мангу сўлмас меҳринг
чўғи юрагимга тўлибдир,.
Умрим бўйи ёниб ўтмоқ
менга насиб бўлибдир.
Қўшиғимсан, васфинг
дилни, куй, илҳомга
тўлдирди,
Ишқ қудратин тўймас
эдим, ишқинг кучи
туйдирди,
Кенг феълингу
дилбарлигинг беихтиёр
севдирди,
Қалбим гулин териб сенга
тутмоқ насиб бўлибдир.
Меҳринг эрур жисму
жоним, тобланмоқда
вужудим,

НАСИБ БЎЛИБДИР

Сезар сенга ошиқлигим
дилга қулоқ тутса ким,
Нега розим таронасин
куйламайин турай жим.
Номинг бирлан ғазал,
достон битмоқ насиб
бўлибдир.
Чорлар доим ўз бағрига
сўлиш билмас чаманинг,
— Оғушимда яйра! — дея
қучоқ очар гулшанинг,
Камолотга етилдилар
қайноқ билим масканинг,
Бахту толе васлин кўз-кўз
этмоқ насиб бўлибдир.
Кўнглимни зап яшартирар
сендаги боғ-бўстонлар,
Бағишлар завқ, ҳавас,
илҳом, қалбда жўшар
туғёнлар,
Ушалади ҳар сония
қанча орзу-армонлар,
Мурод чўққисига одим
отмоқ насиб бўлибдир.
Йўлларимга гул поёндоз,
иқболимдан бошда тож,
Бойлигимсан, ифтихорим,
йўқ ғайрига эҳтиёж.
Менга меҳр берган
сенсан, шунда ёздим
чўнг қулоч.
Шукрона қўшиқларни
айтмоқ насиб бўлибдир.
Айтинг, дўстлар, шундоқ
тенгсиз, сеҳрли юрт
бормикан,
Гар бор бўлса юракларни
ёндирар ўт бормикан,
Билмам асло сендагидай
висолу қут бормикан,
Неки истак борки, бунда
етмоқ насиб бўлибдир.
Кўрдим иззат-икром
сенда, топдим ҳурмат —
эътибор.
Ҳаётим ҳар лаҳзасида
қувонч, сурур, ифтихор.
Қодирийким қучоғингда
бахтиёрман, бахтиёр,
Ҳар тўйингда менга
меҳмон кутмоқ насиб
бўлибдир.

Рўзи ҚОДИРИЙ.

ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАРИ РЕСПУБЛИКАМИЗ ЮБИЛЕЙИГА

ЗАМОН, МАВЗУ ВА АСАР

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ барча меҳнаткашлари қатори Ўзбекистон тасвирий санъати усталари ҳам Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олдилар. Маълумки, сўнгги йилларда ўзбек тасвирий санъатида кўпгина ўзгаришлар содир бўлди. Тасвирий санъат ва графика анчагина янги мавзуларни қамраб олди, рассомларимизнинг ижоди турли жанрлар билан бойиди.

Хусусан, портрет жанрида анча муваффақиятлар қўлга киритилди.

Тасвирий санъат аҳлларининг халқимиз тақдири, унинг турмуши ва орзу-истаклари билан қизиқишлари, ўз ижод маҳсулларини юксак ғоявий мазмун, кўтаринки пафос билан яратишга интилишлари — воқеавий-тематик асарлар мавзуини кенгайтириш ва ривожлантиришнинг омилидир. Сўнгги йилларда пейзаж жанрида ҳам бир қатор ютуқлар қўлга киритилди. Рассомларимиз долзарб мавзуларни совет кишиларининг фидокорона меҳнати туфайли гуллаб-яшнаётган она-Ватан образи орқали очиб беришга тобора интилмоқдалар. Пейзаж жанрининг ривожига Ў. Тансиқбоев, Н. Карахан, М. Новиков сингари моҳир тасвирий санъат усталари ўзларининг ижодлари билан муносиб улуш қўшганлар. Етакчи рассом-пейзажчилардан А. Мирсоатов, А. Токров, Ю. Талдикин, М. Есин, И. Енинларнинг яратган қатор асарлари ўзининг сержилвалилиги, мавзуни чуқур ва ҳар томонлама қамраб олганлиги билан киши диққатини жалб этади.

Сўнгги йилларда тасвирий санъат даргоҳига кириб келган ёш рассомлар: О. Юнусов, М. Умаров, И. Ҳайдаров, И. Охунов, И. Темиров ва бошқалар эса саноат пейзажи соҳасида самарали меҳнат қилмоқдалар. Шунингдек, Қ. Башаров, Г. Чиганав, Р. Абдуғалимов, Ғ. Бойматов сингари ёш графикачи рассомларнинг ижодига қизиқиш тобора ортиб бораяпти. Улар тарихий ва замонавий мавзуларни қамраб олган бир неча сериядан иборат асарларини яратдилар.

Ҳозирги вақтда сиёсий плакат жанри жуда кенг мавзуларни қамраб олди ва бу соҳада бир қанча янгиликлар пайдо бўлди. Республикамиз плакатчи — рассомларининг асарлари мунтазам равишда республика, умумиттифоқ ва халқаро кўргазмаларда намойиш этилмоқда.

Маълумки, тасвирий санъатимиз ижодкорларининг асосий қисмини ёшлар ташкил қиладилар. Улар турли жанрларда самарали меҳнат қилиб, айни вақтда таниқли ва моҳир рассомлар қаторидан ўрин олганлар. Булар — тасвирий санъат усталари: Б. Жалолов, А. Мирзаев, Р. Шодиев, ҳайкалтарошлар: Т. Эсонов, У. Мардиев, М. Раҳмонбердиев, Т. Тожихўжаев, А. Алиев, графикачи-рассомлар: Д. Мирсалимов, А. Бобров, Ф. Гамбарова, М. Содиқов ва бошқалардир.

Республика Рассомлар союзи ёш ижодкорлар билан ишлаш соҳасида анча бой тажрибага эга. Союз қошида ёш рассомларнинг ижодий секцияси мунтазам равишда иш олиб бормоқда. Шунингдек, ёшлар ижодий командировкалар ва ижод устахоналари билан таъминланиб турибдилар.

Ёшлар — бизнинг келажагимиз. Даврнинг ўзи рассомлар олдига муҳим вазифалар қўймоқда. Совет кишиларининг меҳнатдаги қаҳрамонликлари, давримизни ёрқин ва чуқур ифодаловчи юксак ғоявий-бадиий асарлар яратиш тасвирий санъат аҳлининг муҳим вазифасидир.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
Санъатшунос, СССР Рассомлар Союзининг аъзоси.

ТУНИС. Корфагенда ўтказилган анъанавий халқ санъати фестивалида Ўзбекистон ССР давлат хизмат кўрсатган «Баҳор» халқ рақс ансамбли муваффақиятли қатнашиб фестиваль мукофотига сазовор бўлди. Суратда: фестиваль лауреати «Баҳор» ансамбли қатнашчилари Тунис пойтахти кўчаларида.

В. Лебедев фотоси.
(ТАСС).

ҚАҲРАМОН ШОИРА

УЛУҒ Октябрь ойи — ноябрь ойи она диёримизга қувонч устига қувонч олиб келди. Республикамиз ижодий кучларининг бир қанча забардаст вакиллари давлатимизнинг олий мукофотига сазовор бўлдилар. Ўзбекистон ССР халқ шоири, СССР Давлат мукофоти ҳамда Жавоҳарлаъл Неру ва «Нилуфар» мукофотлари лауреати Зулфия Совет адабиётини ривожлантиришдаги катта хизматлари, актив жамоат фаолияти учун ва СССР Ёзувчилари союзи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан бир гуруҳ совет адиблари қатори СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони билан тақдирланди. Улкан шоирамизнинг ижодий режалари катта. Уни юксак мукофот билан муборакбод қилиб, шоирамизга бўлган меҳр-муҳаббатимиз, ҳурматимиз ва эзгу ниятларимизни изҳор этамиз, умрингизга, ижодингизга барака деймиз.

Суратда: Зулфия ўз шогирдлари — ўзбек ва тожик шоиралари даврасида.

С. Маҳкамов фотолари.

«БАХТЛАР ВОДИЙСИ»

БИЗНИНГ Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётимиз ҳам республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллик тўйига «Бахтлар водийси» номли шеърлар тўпламини тортиқ этди. Бу китобнинг асосий қаҳрамони — Ўзбекистон. Ҳа, ундан республикамиз ва қардош республикалар шоирларининг, шунингдек, хорижий мамлакатлар қалам соҳибларининг жонажон диёримизга бағишланган шеърлари жой олган.

Тўплам тўрт бўлимдан иборат бўлиб, унинг биринчи бўлими «Тонг отар қўшиғи» деб номланган. Унда ўзларининг туғилиб ўсган азиз юртларини куйлаб ўтган шоирларимиздан Ҳамза Ҳакимзода, Садриддин Айний Ҳамид Олимжонов, Ғафур Ғулом, Ойбек, Ғайратий, Миртемир, Усмон Носир, Султон Жўра ва бошқа шоирларнинг шеърлари эълон қилинган. Тўпламнинг иккинчи бўлими «Мангу ёруғ маскан» деб номланади. Бу ерда ҳозир самарали ижод қилиб келаётган шоирлардан Уйғун, Зулфия, Мирмуҳсин, Асқад Мухтор, Жуманиёз Жабборов, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, ҳаммаси бўлиб, 70 дан ортиқ шоирларнинг шеърлари берилган.

Тўпламнинг учинчи бўлими «Бизнинг уйга қўниб ўтинглар» деб номланиб, унда қардош республикалар шоирларининг Ўзбекистон ҳақидаги шеърлари эълон қилинган. Улар орасида Иракли Абашидзе, Якуб Колас, Анатолий Сафронов, Емельян Буков, Мустай Карим, Мирзо Турсунзода, Сулаймон Рустам, Аали Тўқомбоев, Қайсин Қулиев ва бошқаларнинг ижодларидан намуналар бор. Китобнинг «Дўстлик диёри» деган сўнгги бўлими китобхонларни социалистик ва бошқа хорижий мамлакатлар шоирларининг жонажон республикамиз ҳақидаги шеърлари билан таништиради.

Китоб яхши безакларда нашр этилган.

Муҳаммад АЛИ,
Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётининг бош редактори.

ЮРТИМ

Саҳоватли гўзал ўлкам, меҳринг қалбимга жо, юртим,
Ғолиблар сарваридирсан, асилу бебаҳо, юртим.
Олтин қўл пахтакорингни бу кун жумла жаҳон билгай,
Ипагингни етти иқлим аҳли дер зўр мато, юртим.
Бағринг кенгдир, хазинанг мўл, меҳнатда
довруғинг достон,
Азамат мардларинг — фахринг, сенга жон фидо, юртим.
Сафоли давру давронлар суриб халқинг фаровон, шод.
Истиқболу иқболингда партиям — раҳнамо, юртим.
Зафарларга зафар қўшсак, ғайрат билан олға юрсак,
Шонингга шон қўшилмасму, сафо юртим, зебо юртим?!
Қуёшли Ўзбекистонсан, қиёси йўқ гулистонсан,
Зафар йўлдош бўлсин доим, жаннат янглиғ маъво,
юртим.
Сени қутлаб шарафласа, арзийди мардларинг бисёр,
Улар сенинг фидойингдир, гуллайбер доимо, юртим.
Ҳамро ўғлинг фахр билан шаънингга мадҳия битди,
Тобора гулла-ю яшна, суюклим, дилрабо, юртим!

Ҳамроқул СУЛАЙМОНОВ.

ҲАММАМИЗ — ПАХТАКОРМИЗ

ҲАР КИМНИНГ ЎЗ УЛУШИ БОР

ОБЛАСТИМИЗ пахтакорлари юбилей йили оширилган социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этиш учун қизғин курашмоқдалар. Улар эришган улкан муваффақиятларда бизнинг ҳам муносиб ҳиссамиз борлигидан чексиз фахрланмоқдамиз.

Биз бу йил уйилган улкан хирмонга эрта баҳорда замин қўйган эдик. Ўшанда район партия комитети, район ижроия комитети, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитети ва район комсомол комитети ўзаро ҳамкорликда пахтадан мўл ҳосил етиштириш, ўтган йилдаги қолоқликни тугатиш бўйича конкрет тадбирлар ишлаб чиққан эдилар. Тадбирларда ҳар қарич ердан унумли фойдаланиш, далаларда тўлиқ гектарлар ҳосил қилиш, чигитни ернинг табиий намига ундириб олиш, ҳар туп ниҳолни кўз қорачиғидек асраб парваришлаш асосий вазифа қилиб қўйилди.

Ёз бўйи салкам 16 минг гектарлик кенг пахтазорларда мўл ҳосил учун кураш қизғин давом этди. Пахтакорлар ғўзаларга ҳар бир цикл ишлов беришда минерал ва маҳаллий ўғитлардан кўпроқ фойдаланишга ҳаракат қилдилар. Суғориш икки сменада ташкил этилди. Кўпроқ тунги суғоришга эътибор берилди. Чопиқ тракторлари ишчи органлари билан тўла жиҳозланган ҳолда ишлатилди. Ғўза пайкалларининг бегона ўтлардан тоза бўлишига эришилди.

Деҳқон учун об-ҳавоси қулай келган йилнинг ўзи камдан-кам бўлади. Бу йилги баҳор ҳам деҳқончилик учун анча ноқулай келди. Бетиним ёққан ёмғирлар, ёзнинг мўлжалдагидан салқин келиши пахтанинг пишиб етилишини анча кечиктирди. Дефолиация ишларини одатдагидан ўн кун кечикиб бошлашга тўғри келди. Парвариш даври узайиб кетди ва ҳар йилдагидан ортиқчароқ меҳнат сарфлашга мажбур бўлдик.

Лекин район коммунистлари, барча меҳнаткашлари бир дақиқа ҳам саросимага тушмадилар. Табиий қийинчиликларга ўз тажриба ва маҳоратларини қарши қўйдилар. Бутун куч юбилей йилида пахтадан мўл ҳосил олишга, аввалги шуҳратни тиклашга сафарбар этилди.

Районимизда пахтакорлик касбини эъзозлаб келаётган тажрибали, ташаббускор бригада бошлиқлари, механизаторлар, сувчилар оз эмас эди. Уларнинг матонатли меҳнати билан қийинчиликлар бартараф этилди. Кузга келиб пахтазорларда мўл ҳосил тўпланди. Йиғим-терим даврида далаларда меҳнат интизоми яна ҳам мустаҳкамланди. Юрагида ўти, билагида кучи бор ҳар бир киши теримга сафарбар этилди. Ишчи кучи билан бирга терим машиналаридан ҳам самарали фойдаланишга алоҳида эътибор берилди. Терим-транспорт отрядларида муваққат партия-комсомол группалари тузилди, уларга комиссарлар тайинланди. Йиғим-теримнинг бориши район партия комитетида ҳар куни таҳлил этиб турилди, илғорлар тажрибаси оммалаштирилди, қолоқларга конкрет амалий ёрдамлар уюштирилди.

Кўрилган чора ва тадбирлар натижасида пахтакорларимиз Улуғ Октябрь байрами арафасида катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Давлатга 55 минг 680 тоннадан ортиқ «оқ олтин» топширилиб, йиллик план шараф билан бажарилди. Ҳар гектар майдондан олинган ҳосил 35 центнерни ташкил этди. Жами ҳосилнинг 82,2 процентини техника ёрдамида йиғиштириб олинди.

Эришилган дастлабки муваффақиятларга «Победа», Энгельс номли, Киров номли, «Заря коммунизма», Свердлов номли, Ленин номли, Ҳамза номли колхозлар, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» ва «Коммунизм» совхозларининг пахтакорлари катта ҳисса қўшдилар. Улар пахта тайёрлаш юзасидан халқ хўжалик планларини районда биринчилар қатори адо этишган эди.

Районимиз хўжаликларида 188 та пахтачилик бригадаси бор. Шу коллективларнинг 155 таси Октябрь байрамини йиллик планни бажариш билан кутиб олди. «Победа» колхозидан СССР Олий Совети депутати Владимир Дюгай бошлиқ бригада аъзолари айниқса юқори кўрсаткичларга эришдилар Улар мавжуд 92 гектар майдоннинг ҳар гектаридан салкам 50 центнердан ҳосил йиғиштириб олдилар.

Юқорида айтганимиздек терим тақдирини асосан машиналар ҳал этди. 40 минг тонна ҳосил «пўлат этак»лардан тўкилди. Бу ютуққа «Победа» колхозидан Тен Рустам, Энгельс номли колхоздан М. Раимбеков, Киров номли колхоздан Б. Эшонқулов, «Заря коммунизма» колхозидан Қ. Хўжабеков, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан А. Исломов каби оловқалб суворийлар салмоқли ҳисса қўшдилар. Уларнинг ҳар бири ўз машиналари билан 140—180 тоннадан ошириб пахта териб бердилар. Шуниси қувончлики, терим ғолибларининг аксарияти коммунистлар ва комсомоллар бўлди. Улар терим даврида омманинг чинакам ташкилотчилари ва етакчилари бўлишди.

Терим даврида дала меҳнаткашларининг барчаси мусобақанинг у ёки бу формасига тўла жалб этилди. Теримчилар мусобақасига ҳар беш кунда якун ясаб борилди. Ғолиблар маънавий ва моддий жиҳатдан рағбатлантирилди. Далаларда яратилган қулай шарт-шароитлар иш унуми ва терим суръатини оширишга ёрдам берди. Республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга йўллаган Мурожаатномаси одамлар руҳини яна ҳам ошириб юборди. Шу туфайли ҳам пахтакорларимиз ўз социалистик мажбуриятларини қисқа муддатларда бажаришга муваффақ бўлмоқдалар. Ғалабаликлар республика хирмонига 62 минг тонна «оқ олтин»ларни билан ҳисса қўшиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Юбилей йилининг юксак марралари муваффақиятли эгалланди. КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми СССР Озиқ-овқат програмасини бажариш йўлида ерлардан яна ҳам самарали фойдаланиш, экинлар ҳосилдорлигини ошириш юзасидан олдимизга янги вазифалар қўйди. Келаси йилда олинадиган мўл ҳосилга пухта замин шу кеча-кундузда қўйилишини ҳар бир деҳқон яхши билади. Шундай экан, биз кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида сифатли ўтказиб, беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам барча соҳаларда рекорд кўрсаткичларга эришишимиз керак. Ютуқларимиз жонажон партиямизнинг XXVII съездига муносиб армуғон бўлади.

Ю. ТОЛИПОВ,
Ғалаба район партия комитетининг биринчи секретари.

● СИЗ суратда кўриб турган Тошкент политехника институти студенти Ҳ. Рўзибоева республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига жавобан пахта теримида иштирок этиб, юқори натижаларга эришмоқда. У ҳозиргача 6 тоннага яқин пахта терди.

● ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги «Коммунизм» колхозининг моҳир механик-ҳайдовчиси Адашбой Ҳамроқулов ўз агрегатида 110 тоннадан ортиқ пахта терди. Айни кунларда ҳам у дала ишларида актив иштирок этмоқда.

А. Тўраев ва А. Эгамқулов фотолари.

ДЕПУТАТ! ЙИҒИМ-ТЕРИМНИНГ ҚАҲРАМОНИ БЎЛ!

ЁШЛАРГА ЕТАКЧИ

КОМСОМОЛ аъзоси Абибанинг Т. Ниёзбоев бошлиқ бригадага аъзо бўлиб келганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Аммо уни энди фақат шу бригадада эмас, ҳатто «Правда» колхозида ҳам яхши танишади, номини ҳурмат билан тилга олишади. Чунки у далага чиққан дастлабки кунданоқ зийраклиги, ҳаракатчанлиги, ташкилотчилик қобилияти билан кўпчиликнинг эътиборини жалб этди. Шундан сўнг уни бригада комсомолларига етакчи қилиб қўйишди.

Бригаданинг Абиба етакчилигидаги комсомол-ёшлари дала ишларини ўз вақтида сифатли қилиб бажарадиган бўлдилар. Шу туфайли ҳосилдорлик қисқа муддатда сезиларли даражада ошди. Комсомол-ёшлар Абибани депутат сифатидаги ташаббусини ҳам қизғин қўллаб-қувватлаб, пахта йиғим-теримида ўрнак кўрсатиб ишладилар.

Арғанчи қишлоқ Советининг депутати Абиба Қўйшимонова бу йилги мавсумда камида беш тонна пахта териб бериш мажбуриятини олиб, ёшларни ҳам ўрнак кўрсатиб ишлашга ундаган эди. У республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига амалий жавоб бериб, шахсий мажбуриятини анча ортиғи билан бажарди. Ундан ўрнак олган И. Отабоева, М. Ҳакимова, К. Беркинбоева сингари ёшлар ҳам беш тоннадан ошириб пахта териб, ваъдаларини ёруғ юз билан бажардилар.

Комсомол-ёшлар айни кунларда даладаги ҳосилнинг сўнгги граммларини ҳам тезроқ йиғиштириб олиб, келгуси йилга пухта замин яратиш учун курашни давом эттирмоқдалар.

М. ҲАСАНОВА,
Коммунистик райони.

ТАШАББУСКОРИ — КАЙБУЛЛАЕВ

БУ ЙИЛГИ мавсумда Киров номли колхоз механизаторлари ватанпарварлик ташаббуси билан чиқдилар. Улар далаларда етиштирилган жами ҳосилнинг камида 85 процентини машиналар ёрдамида йиғиштириб олишга қарор қилишди. Тажрибали механизатор Сейтумер Кайбуллаев бу ватанпарварлик ҳаракатининг ташаббускори бўлди.

Киров қишлоқ Советининг депутат С. Кайбуллаев ўз агрегатини пахтазорга биринчи бўлиб олиб чиқди. Машинани тўхтовсиз юксак унум билан ишлатиб, мавсумда 200 тонна «оқ олтин» терди ва ўзи меҳнат қилаётган Алексей Пак бошлиқ бригаданинг йиллик планни районда биринчи бўлиб бажаришига катта ҳисса қўшди.

Депутатдан ўрнак олиб меҳнат қилган механик-ҳайдовчи Муҳамбет Исабеков, транспорт тракторчиси Комил Абдураҳмоновлар ҳам пахта йиғим-теримида жонбозлик кўрсатдилар. Натижада бугунги кунгача колхоз бўйича давлатга 5 минг тоннадан зиёд хомашё сотилди. Унинг 85 процентидан кўпроғини механизаторлар териб беришди. Ҳосилдорлик 40 центнердан ошди.

Хўжалик механизаторлари ҳозирги кунда ҳосилдан бўшаган майдонларни кўкламги экишга тайёрлаш учун кузги шудгорни бошлашга тайёр бўлиб турибдилар.

А. КАШАПОВ,
Ғалаба райони.

ЯНА ТОПШИРАДИЛАР

ЯНГИЙЎЛ. (Ўз мухбиримиздан). СССР 60 йиллиги колхози пахтакорлари ҳам ўзаро мусобақани авж олдириб, теримда ишчи-кучлари ва техникадан унумли фойдаланишга ҳаракат қилиб, дастлабки довондан ошдилар. 750 гектар ернинг ҳар гектаридан 31,3 центнердан ҳосил йиғиб олиб, планни бажардилар. Шу кунгача улар эл хирмонига топширган «оқ олтин» 2340 тоннага етди.

Бу ҳосилнинг 70 проценти машиналарда териб олинди. Механизаторлар мусобақасида У. Турғунов, Ю. Мамараҳимов сингари дала гвардиячилари пешқадамлик қилдилар. Улар хирмонга 100—110 тоннага етказиб пахта тўкдилар.

Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига амалий иш билан жавоб бериш учун курашаётган колхоз пахтакорлари далалардаги ҳосилнинг сўнгги чаноқларигача териб олиш ва шу билан бирга келгуси йил ҳосилига пухта замин яратиш учун зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар.

П-ЛАН БАЖАРИЛДИ

ОРЖОНИКИДЗЕ райони матлубот жамиятининг тайёрлов идораси коллективи планда белгиланган 27 минг 876 тонна ўрнига 40 минг 628 тонна турли сабзавот маҳсулотлари тайёрлаб, йиллик планни муддатидан илгари анча ортиғи билан бажарди. Бундай муваффақиятга эришишда жойларда аҳоли эҳтиёжидан ортиқча маҳсулотларни қабул қилиб олиш ёз бўйи яхши йўлга қўйилганлиги ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлди. Сабзавот маҳсулотлари айни пишиб етилган кезларда қишлоқларда бир нечта қабул пунктлари очиб қўйилиб, шахсий томорқалардаги маҳсулотлар пешма-пеш қабул қилиб турилди. Шу йўл билан аҳолининг ўзидан 23 минг тоннадан зиёд сабзавот харид қилиб олинди.

Мавсумда Дўрмон қишлоқ матлубот жамиятидан Нишонбой Тўхтаев, Киров қишлоқ матлубот жамиятидан Иброҳим Исмоилов, Тўлқин Пўлатов, Қибрай қишлоқ матлубот жамиятидан Александр Ходов каби тайёрловчилар активлик кўрсатдилар.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ.

ҲАФТАЛИКЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

«УЧҚУН» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси цехларида Улуғ Ватан урушидаги Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган зарбдор ҳафталиклар давом этмоқда. Унда фаол қатнашаётган ишлаб чиқариш бўлинмалари коллективлари давлат планларини ой сайин ортиғи билан бажаришяпти.

Корхона коллективининг меҳнатдаги бу муваффақиятига қатор цехлар сингари тўқув цехи чеварлари ҳам муносиб ҳисса қўшдилар. Улар ишлаб чиқариш ва технология интизомига қатъий амал қилиш, мавжуд дастгоҳлардан самарали фойдаланиш туфайли зиммадаги вазифаларини зиёдаси билан уддаламоқдалар. Йил бошидан бери қўшимча 91 минг метрдан кўпроқ турли хил ленталар савдо шохобчаларига етказиб берилди.

Цехнинг барча ишчилари белгиланган нормани тўла ва ортиғи билан бажармоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ *материаллари изидан*

«МЕНДАН КЕТГУНЧА»...

Областимиздаги бир қатор ДОСААФ автомактабларида малакали автотранспорт ходимлари тайёрлашга масъулиятсизлик билан қаралаётганлиги газетанинг 19 октябрь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада танқид қилинган эди.

ДОСААФ область комитети раиси вазифасини бажарувчи В. Ерховдан мақолага жавоб олинди. Унда мақола ДОСААФ область комитетининг кенгайтирилган мажлисида кўриб чиқилганлиги айтилади. Мажлисда область ва шаҳар автомактабларининг раҳбарлари, спорт-техника клубларининг бошлиқлари иштирок этишган.

Муҳокамада мақолада кўрсатилган камчиликлар тўғри эканлиги, ўқув ташкилотларида, спорт-техника клубларида сиёсий-тарбиявий ишлар савиясининг пастлиги, Бекобод, Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарлари, Ўрта Чирчиқ район спорт-техника клублари ва автомактаблари ўқитувчилари ўртасида интизомнинг бўшашиб кетганлиги таъкидланди.

Камчиликка йўл қўйганларга нисбатан чоралар кўрилган. Чирчиқ шаҳар ДОСААФи автомактабининг мастери Ю. Галактинов ва Ф. Перметовлар вазифаларидан бўшатилганлар.

Шу автомактабнинг ўқитувчиси Е. Дусейнов ва мастер И. Ўринбоевлар маъмурий жазо олганлар.

Олмалиқ спорт-техника клубининг машиналарни бошқаришни ўргатиш бўйича мастери Г. Куваевга қаттиқ ҳайфсан эълон қилиниб, ишдан бўшатилган. Шу клубнинг спорт бўйича инструктор-методисти В. Рошин маст ҳолда мотоцикл ҳайдагани учун ишдан четлатилган.

Камчиликка йўл қўйган Бекобод автомактабининг ходимлари Ш. Иброҳимов, С. Қосимов, Э. Турсуновларнинг ҳатти-ҳаракатлари коллектив ўртасида муҳокама қилинган ва уларга маъмурий жазо берилган.

ДОСААФ область комитети раҳбарлари бундан кейин автомактабларда ва спорт-техника клублари ўқитувчилари, мастерлари ўртасида юқоридаги каби фактларнинг қайтарилмаслиги учун тадбирлар белгилаган.

Автомактабларда ва спорт-техника клубларида ўқитувчи ва мастерларнинг масъулиятини ошириш, халқ хўжалиги учун малакали кадрлар тайёрлашни таъминлайдиган тадбирлар ДОСААФ область комитети томонидан амалга оширилиши белгиланган.

ГЛОБУС

ЎҚИНГ, ТАҚҚОСЛАНГ!

ТУРМУШИМИЗ ФАРОВОН

ЎН бир фарзанднинг онасиман. Катта ўғил-қизларим ҳозир уйли-жойли, бахтиёр ҳаёт кечиришмоқда. Ўртанчаларимдан бири ишчи, бири колхозчи, бири эса Совет Армияси сафида хизмат қилмоқда. Тўрт ўғил-қизим мактабда ўқишади.

Оиламиз катта бўлса ҳам рўзғоримиздан нолийдиган жойимиз йўқ. Яйраб-яшнаб турмуш кечириш учун ҳамма нарса бор.

Бўлмаса мен ҳам, турмуш ўртоғим ҳам оддий колхозчимиз. Мен Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз фермасида сут соғувчилик қиламан. Турмуш ўртоғим Нормуҳаммад Гулматов далада ишлайди. Иккаламиз йилига 5—6 минг сўм даромад қиламиз. Заводда ишлаётган, тракторчилик қилаётган ўғилларимиз ҳам 200—250 сўмдан маош олишади.

Аммо гап фақат оиламизнинг бу мўмайгина даромадидагина эмас. Биз, оддий колхозчилар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматимизнинг кундалик ғамхўрликларини доимо ҳис этиб турибмиз. Йил сайин қишлоқларда қурилишлар кўпайиб боряпти. Дала ва ферма меҳнаткашларига янги-янги имтиёзлар берилмоқда.

Давлатимизнинг болалик оналар тўғрисида қилаётган ғамхўрликларини алоҳида таъкидлаш керак. Эндиликда фарзанд кўрган оналарга ҳатто бир йиллик пуллик отпуска бериладиган бўлди. Жажжи фарзандларимиз боғча-яслиларда тарбияланадилар. Сўнг уларни мактаб ўз бағрига олади.

Бу биз — совет кишилари учун оддий воқелик. Бироқ, колхозимизга тез-тез келиб турадиган чет эллик меҳмонларнинг бепул медицина ёрдами олишимиз, фарзандларимиз мактабларда текин ўқитилишидан қанчалик ҳайратга тушганликларининг кўп марта гувоҳи бўлганман.

Давлатимизда шундай шароитлар бўлмаганида бизга ўн бир фарзандни ўқитиш, касб-ҳунарларга ўргатиш осон бўлармиди?! Эшитишимча, капиталистик мамлакатларда даволаниш, билим олиш учун оила даромадининг ярмига яқини сарфланар экан.

Биз эртанги кунимиз тўғрисида ҳам асло ташвишланмаймиз. Фарзандларимиз улғайгач, хоҳлаган касб-ҳунарларини эгаллай оладилар. Қишлоқ меҳнаткашларимиз қариликда пенсия билан таъминланадилар.

Турмушимиз янада фаровон бўлишига ҳам ишончимиз комил. Колхозимизда пахта, бошқа экинлардан юқори ҳосил олинаётганлиги, чорвачилик юксалиб бораётганлиги туфайли йилига 5—6 миллион сўм пул даромади олинмоқда. Қишлоқларимизда бўлсангиз бунинг самарасини ўз кўзингиз билан кўрасиз. Кўркам маданият саройимиз, кўп қаватли мактабларимиз, маиший хизмат кўрсатиш уйи, боғча ва яслилар, бошқа маданий-маиший биноларни кўрган кўз қувнайди. Қишлоқ меҳнаткашларининг барча хонадонлари газлаштирилган, водопроводлар ўрнатилган.

Ҳаётлари гўзал, турмушлари фаровон бўлган колхозчиларимиз дала ва фермаларда янада ғайрат билан меҳнат қилаётирлар. Давлатга пахта, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планларини бажариб қўйганмиз.

Б. ГУЛМАТОВА,
Қаҳрамон она.

ХОНАВАЙРОН БЎЛИШДИ

Яқинда «Нью-Йорк таймс» газетасининг 18-саҳифасида эълон қилинган бир хабар диққатни ўзига тортди. Унда Америка фермерларининг бугунги ҳаёти учун характерли воқеа ҳикоя қилинган эди.

...Стоунлар оиласи 70 йил мобайнида тиним нима билмади. Улар ўз хўжаликларини тиклаш учун кучларини ва соғлиқларини аямади.

Ўша куни эрталаб оила бошлиғи, 74 ёшли Элмер Стоун ўз фермасини сўнгги бор кўрди. Чунки шу куни фермаси ким ошдига савдога қўйилди.

Етти соат ичида бу ерга тўпланган юзлаб нафар фермерлар, боғбон ва чайқовчилар хўжаликни таг-туги билан сотиб олишди. Озғингина бузоқчадан бошқа ҳамма нарса сотиб бўлинди. Бузоқчага раҳми келганидан уни Элмернинг ўзи 10 долларга сотиб олди.

Ҳамма энг муҳим савдо-сотиқни — ер сотилишини кутишарди. Стоунлар хўжалигида 322 акр (129 гектарга яқин) ер бор эди. Аввал бошда ҳар бир акрнинг нархи 405 доллар, деб белгиланди. Ким ошди авжига чиққач, бойлардан бири Стоунлар унумдор ерининг ҳар акрини 800 долларга сотиб олди. Бу ернинг ҳақиқий баҳосининг учдан икки қисмига тўғри келарди.

Чайқовчилар фермернинг кулфатидан фойдаланиб қолишди. Унинг юк машинаси, темир дарвоза, қурилиш материаллари ҳам арзон-гаровга харид қилинди. Чайқовчилар кўп ўтмай уларни Стоунлардек фермерларга икки, уч баравар қимматга сотишлари турган гап. Масалан, силос тайёрлайдиган комбайннинг нархи 60 минг доллар бўлгани ҳолда, чайқовчилар уни 8 минг долларга сотиб олдилар.

Кечқурун ким ошди савдосига хотима ясалди. Техника ва мебеллар 80 минг долларга, ер ва бинолар 386 минг долларга пулланибди. Элмер Стоуннинг банкдан қарзи эса 700 минг доллар эди...

Бутун умри бўйича тиним билмай меҳнат қилган кекса фермернинг тақдири нима бўлади? Ахир у бутун хўжалигини сотса ҳам банкдан қарзини узолгани йўқ-ку! Университетни туғаллаганлиги тўғрисида дипломи бўлган ўғлининг тақдири нима бўлади? У иш сўраб ўнлаб ташкилотларга мурожаат қилган эди.

В. КАВАЛЯУСКАС,
АПН мухбири.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

ЖАЛЛОДЛАР УЮШМАСИ

Устиларига оқ чойшаб ёпиниб юрадиган, «оқ арвоҳлар» номини олган Ку-клукс-кланлар Америка Қўшма Штатлари тарихига энг жирканч саҳифалар битган жаллодлар уюшмасидир. У бундан қарийб 120 йил бурун ирқчилар томонидан ташкил этилган эди.

Маълумки, Америкадаги граждонлар уруши пайтида мамлакат жанубидаги қулчилик тузуми тарафдорларининг армияси енгилади. Мағлуб бўлганлардан бир гуруҳи Теннеси штатининг Пуласки шаҳарчасида «Қасоскорлар иттифоқи»ни тузадилар. Унга «куклос», яъни юнонча «давра» деб ҳам ном бердилар.

«Куклос»лар ташкил бўлган кундан бошлабоқ негрларни террор қилишга тушадилар. Улар, шунингдек, яҳудийлар, католик мазҳабидаги бошқа миллатларни ҳам қиравердилар. Уларнинг машъум «фаолиятлари» фашистларникидан ҳам ўтиб тушди. Ку-клукс-кланларни Американинг йирик молия-саноат компаниялари, реакцион доиралар пул билан таъминлаб турдилар.

Бугунги кунга келиб, АҚШда юз мингдан ортиқ Ку-клукс-кланлар бор. Улар тўртта йирик миллий иттифоққа бирлашган бўлиб, мамлакатнинг турли чеккаларида негрлар ва бошқа туб халқларни қирғин қилмоқдалар.

Жаллодлар уюшмаси аъзолари негрлар ўқийдиган мактаблар, улар қатнайдиган ибодатхоналарга ўт қўймоқдалар, гражданлик ҳуқуқлари учун курашаётганларни қатл этмоқдалар. Вашингтон маъмурлари бу хунрезликларни кўриб-кўрмасликка оладилар. Полициячилар ҳам бунга томошабин бўлиб қараб тураберадилар. Ҳатто Ку-клукс-кланларга аъзо бўлган президентлар ҳам бор экан. Американинг машҳур публицисти Стетсон Кеннеди ўзининг «Мен Ку-клукс-кланда бўлганман» деган китобида Американинг икки президенти — Уоррен Гардинг билан Гарри Трумэн жаллодлар уюшмасининг аъзолари эканлигини ёзади. Унинг гувоҳлик беришича, Гарри Трумэн Ку-клукс-кланларнинг мажлисларида нутқ ҳам сўзлаган.

Рональд Рейган маъмурияти ҳам Ку-клукс-кланларнинг мушугини пишт деяётгани йўқ. Аксинча улар «фаолият»ини рағбатлантирадиган йўл тутмоқда. Шунинг учун бўлса керак Ку-клукс-кланларнинг ҳозирги раҳбари Билл Улкинсон Жоржия штатининг Стокбридж шаҳрида ирқчилар ташкилоти мажлисида сўзлаган нутқида «Президент Рейган ва Ку-клукс-кланларнинг қарашлари кўп жиҳатдан муштарак деб ҳисоблайман» деди. Бош Ку-клукс-кланчи нутқининг давомида бу даъвосига ишонарли исботлар ҳам келтирди. Президент Рейганнинг оқ танли болаларни қора танли болалардан ажратиб ўқитиш юзасидан берган кўрсатмалари, ерли миллат вакилларидан кўпларини қамоқхоналарда азоблаб келаётгани, қолаверса, унинг Африка, Лотин Америкаси, Яқин ва Ўрта Шарқда юритаётган сиёсати Ку-клукс-кланларнинг қайси программасига мос тушмайди, дейсиз!

Ш. ҚОСИМОВ,
халқаро шарҳловчи.

● НЬЮ-ЙОРК кўчаларидан бирида олинган бу сурат америкача «жаннат» ҳақиқатда қандай эканлигини яққол кўрсатиб турибди. АҚШдаги 8,5 миллион ишсиз, 3 миллиондан кўпроқ бошпанасизнинг, расмий камбағаллик даражасидан ҳам ночор турмуш кечираётган 35 миллион нафар кишининг ҳаёти бу аёлникидан афзал эмас.

Е. Свешников фотоси. (ТАСС).

БАХТИЁР ЁШЛИК

СОВЕТ ёшлари СССР Конституциясида гарантияланган жуда катта ҳуқуқларга эгалар. Улар бепул билим оладилар, ёқтирган касб-ҳунарларини эгаллайдилар. Ёшлар мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида ҳам катта роль ўйнайдилар.

● 30 ёшгача бўлган ёшлардан 777 минг нафари маҳаллий Советларнинг депутатларидир. Улар барча депутатларнинг учдан бир қисмини ташкил этади.

● Иттифоқдош республикалар Олий Советларига 30 ёшгача бўлган 1315 нафар йигит-қиз сайланган. Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети депутатларининг 331 нафари ҳам ёшлардир.

● Барча Советларда ёшлар ишлари бўйича доимий комиссиялар фаолият кўрсатади. Мамлакатимизда ана шундай 12 мингта комиссия бўлиб, уларда 80 мингдан кўпроқ депутат иш олиб боради.

● 28 ёшгача бўлган йигит-қизлардан 3,6 миллион нафари касаба союзлари органлари составига сайланган. 100 мингдан кўпроқ ВЛКСМ аъзоси касаба союз раҳбар органларининг раҳбарлик лавозимларида ишламоқда.

● ВЛКСМ аъзоларидан 1,6 миллион нафари халқ контроли органларига сайланган.

УМИДСИЗ АВЛОД

КАПИТАЛИСТИК мамлакатлардаги ёшларни келажагига умиди йўқ авлод, деб ҳам аташади. Улар энг асосий инсоний ҳақ-ҳуқуқлар — билим олиш, меҳнат қилиш, сайлаш ва сайланишда камситилмоқдалар.

● АҚШ конгресси аъзолари орасида ёшлар 1 проценттан ҳам камроқни ташкил этади.

● Ривожланган капиталистик мамлакатлардаги 30 миллиондан кўпроқ ишсизнинг ярмига яқини ёшлардир.

● Америкада олий ўқув юртларини туғаллаган ёшлардан 1,3 миллион нафарга яқини 70-йиллар бошларидан бери иш топа олмайди. Францияда эса университет дипломига эга бўлган ҳар 100 нафар мутахассисдан 30 таси ўз касби бўйича ишлай олмаяпти.

● 17 ёшли ҳар уч америкаликдан бири етуклик аттестатига эга эмас. Уларнинг ҳар 10 тасидан биттаси эса саводсиздир.

● 1973 йилда 70 миллион америкалик жиноятчилар қурбони бўлди. АҚШда ҳар 2,4 секундда оғир жиноятлар содир бўлади. Жиноятчиларнинг ярмига яқини ўсмирлардир.

● АҚШ соғлиқни сақлаш органлари маълумотига кўра мамлакатда ҳар олти соатда бир киши гиёҳвандлиги туфайли ҳалок бўлади.

ЯНГИЛИКЛАР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

300 ЎРНИГА 350 ТОННА

ТОШКЕНТ қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институти умумий инженерлик факультетининг 200 нафардан ортиқ талабаси Ўрта Чирчиқ районидаги ўқув хўжалигида «оқ олтин» теримида актив иштирок этмоқдалар. Олий ўқув юрти студентлари бу йилги мавсумда 300 тонна пахта териб беришга сўз берган эдилар. Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномаси уларнинг ғайратига ғайрат қўшди. Унга жавобан янада самарали меҳнат қилишга, илгари аҳд қилинган 300 ўрнига 350 тонналик хирмон уйишга сўз бердилар. Улар шу кунларда очиқ кунларнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиб, катта хирмон уйиш учун курашишмоқда. Ш. Аҳмедов, З. Ортиқова, Ю. Тошпўлатов, С. Асомов каби студентлар кунига 100 килограммга етказиб подбор термоқдалар.

ХАШАРЧИЛАР УЧУН

ПАХТАКОРЛАР ва ҳашарчиларнинг меҳнат унумдорлиги шубҳасиз маданий-маиший, савдо хизматининг қандай ташкил этилганлигига ҳам боғлиқ. Олмалиқ кон-металлургия комбинати ишчилар таъминоти бошқармаси буни яхши тушунган ҳолда йиғим-теримда иштирок этаётганлар учун 4 та кўчма автолавка ташкил этган. Уларнинг бири саноат, учтаси эса озиқ-овқат моллари билан савдо қилади.

ОЛМАЛИҚ шаҳридаги 67-магазинга бириктирилган саноат моллари кўчма автомагазини пахта йиғим-теримининг дастлабки кунлариданоқ Пискент районида теримчилар ҳузурида тез-тез бўлмоқда. Мазкур кўчма автомагазин сотувчиси Ҳ. Қодиров кўп йиллардан бери пахтакорларга хизмат қилиб, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини яхши билиб олган. Буюртмаларни махсус дафтарга ёзиб олиб, барвақт етказиб беришга ҳаракат қилади. Шунинг учун ҳам пахтакорлар, ҳашарчилар унинг хизматидан мамнунлар. 8-, 35-, 64-магазинларга бириктирилган озиқ-овқатлар билан савдо қилувчи автолавкалар ҳам қатъий график асосида дала шийпонларида бўлмоқда. Улар ҳозиргача 30 минг сўмликка яқин озиқ-овқат маҳсулотларини сотишди.

СУВЧИНИНГ МЕҲНАТИНИ ЕНГИЛЛАШТИРИБ

ЎРТА ОСИЁ қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий тадқиқот институтида ишлаб чиқилган суғорувчи воситалар суғоришда меҳнат сарфини камайтиришга ёрдам беради. Бу воситалар деворларига роликлар бириктирилган бетон новлардан иборат бўлиб, роликларга қўзғаладиган махсус қувур ўрнатилган. Бу қувурлар бевосита эгатларга сув бериб туради.

Қувур роликлар туфайли нов бўйлаб осонгина силжийди. Озгина куч сарфлаб, уни бир картадан иккинчи картага тезда суриб ўтказиш мумкин. Қувурнинг узунлиги бу ишни бир киши уддалай оладиган қилиб олинган.

Синовлар бу янгилик сувчиларнинг меҳнатини енгиллаштирибгина қолмай, ғўза ва бошқа экинларни суғориш режимини яхшилашга самарали таъсир этишини кўрсатди. У сув оз сарф бўлгани ҳолда мелиорация қилинган гектар самарасини оширишга имкон беради.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

СНАЙПЕРЧИ ҚИЗ

Шарофат Эшонхўжаеванинг жанговар йўли Новгород тупроғидан — Парфинов ботқоқликларидан бошланган. Жасур ўзбек қизи 1943 йили айни ана шу ерда қўлига қурол олиб маккор душманга қарши жангга кирди. Кутузов орденли 225-ўқчи дивизиянинг снайпери биринчи фашистни ер тишлатганда ўша кези 19 ёшга тўлганди.

Уруш даҳшатларини ўз бошидан кечирган ёш комсомол қиз ўз қисми билан Волхов ва Одер дарёларини кечиб ўтди, Ленинград блокадасини ёриб ўтишда қатнашди, Болтиқбўйини, Польша, Чехословакия ва Германияни озод этиш учун олиб борилган жангларда матонат кўрсатди. Шу вақт ичида у 40 га яқин босқинчини гумдон қилди. Ватан унинг жанговар хизматларини муносиб тақдирлади. Бу кун унинг кўкрагини жанговар Қизил Юлдуз ордени, «Жасорати учун» медали ва кўпгина бошқа нишонлар безаб турибди.

Тинч меҳнат қучоғига қайтган Шарофат ўзи жанг қилган ерларни яна бир бор кўришни, қуролдош дўстлари билан учрашишни, жангларда ҳалок бўлган ўртоқлари қабри устида бир зум бош эгишни кўпдан орзу қилар эди. Аммо у ўзи жанг қилган ерларга келиб ҳатто меҳнат қилишлигини хаёлига ҳам келтирмасди. Тақдир тақозоси унга Ноқоратупроқ зона ерларини ўзлаштиришда фаол қатнашиш шарафига муяссар этди. Ўзбекистон ССР Госкомводстройнинг катта инженери Шарофат Усмоновна Эшонхўжаева ҳар йили Новгород областига тез-тез келиб-кетиб туради. Оталиқдаги «Узпарфиноводстрой» тресги областда комплекс ер ўзлаштириш ишларини амалга оширмоқда. Шарофат Усмоновна бу ерда Ўзбекистондан келган ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини назорат қилиб боради, қадимий рус ерида республикамиз вакилларининг юксак интернационал бурчларини аъло даражада бажаришларида кўмаклашади.

Шарофат Усмоновнани Новгородликлар жуда ҳурмат қилишади ва севишади. Бу ерда унинг фашистларга қарши жангларда кўрсатган жасоратини унутишган эмас Новгород музейларидан бирида унинг фотосурати ва ёзма ҳужжатлари сақланмоқда. Бу ҳужжатлар ўзбек қизининг жанговар йўли ва меҳнатдаги ютуқлари ҳақида ҳикоя қилади. «Узпарфиноводстрой» трестининг энг яхши комплекс мелиораторчи бригадалари уни ўзларининг фахрий аъзолари этиб сайлашган. Ўзбекистонликлар меҳнатда ишлаб топган пулларини мунтазам Тинчлик фондига ўтказиб боришади.

...Полкда уни қоп-қора кўзлари ва узун сочига, шаддодлигига кўра «лўли қиз» деб аташарди. Ҳозирда ҳам ёши анчагина ерга бориб қолган бу аёлнинг туганмас куч-ғайрати, ҳаётдаги ўта жонкуярлиги атрофидагиларни ҳамон ҳайратга солади. Шарофат Эшонхўжаева бу кун имтиёзли пенсионер, аммо ҳануз меҳнат қилмай тура олмайди. У бўш вақтларини дам олишга эмас, жамоат ишларига бахшида этмоқда. Тошкент область уруш ветеранлари секцияси ишида фаол қатнашиб келмоқда, «Билим» жамияти билан доим ҳамкор. Корхоналарда лекциялар билан чиқмоқда, ёшлар билан учрашувларга бормоқда. У айниқса, ўз дугоналари — фронтдош дўстлари билан тез-тез Тошкент марказидаги Номаълум солдат қабрига зиёратга боради. Жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонлар қабрига гулдасталар қўяди, узоқ бош эгиб улар хотирасини дилдан чуқур ёд этади.

Ҳ. НОСИРОВ.

СУРАТДА: жасур ўзбек қизи Шарофат Эшонхўжаева.

С. Беличкин фотоси. (ЎзТАГ).

● РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахти Тошкент кундан-кун чирой очиб бормоқда. Бу ерда олиб борилаётган қурилиш ишларининг кўлами чексиз. Суратда: пойтахтдаги янги проспектлардан бири.

В. Портнов фотоси.

ИНТЕРНАЦИОНАЛ ДЎСТЛИК КЛУБЛАРИДА

МАХСУС АЛЬБОМ

Тошкентдаги 57-ўрта ҳунар-техника билим юрти металлга ишлов берувчи токарь, фрезеровкачи, электропайвандчи, слесарь ва электромонтер каби касб эгаларини тайёрлаб беришда бой тажриба тўплади.

Шу ўтган қисқа давр ичида беш мингдан ортиқ ёш мутахассис мустақил меҳнат қучоғига йўлланма олди. Муносиб ўринбосарларнинг кўпи ҳозир «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводида ўз касби бўйича меҳнат қилмоқда.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, билим юрти 1969 йилдан эътиборан қатор чет мамлакатларга ҳам кадрлар тайёрлашга киришди. Вьетнам ва Лаосга кадрларнинг катта отряди юборилди. Ҳар томонлама мукаммал касб эгаларини ҳозирлашдаги муносиб хизматлари учун кадрлар ўчоғи Вьетнамнинг «Дўстлик» ордени билан тақдирланди.

Билим юрти ҳузурида фаолият кўрсатаётган интернационал дўстлик клуби аъзолари ана шу юксак мукофот билан боғлиқ воқеаларга доир ҳужжат ва фотоматериалларни тўплаб, «Дўстлигимиз саҳифалари» деган альбомни тайёрлашди. Шу билан бирга вьетнамлик ёшлардан олинган дўстлик мактублари, совға-саломлар учун алоҳида стенд ташкил этилди.

А. АЛИЕВ.

ФЕСТИВАЛЬ ФОНДИГА

156-автобус маршрутида қатновчи бир неча автобусларнинг олд томонига «Маршрут студент ва ёшларнинг XII халқаро фестивали фондига ишламоқда» деган сўзлар ёзиб қўйилган. Йўловчиларнинг айтишича, бундай шиор билан қатнаётган автобуслар доимо қатъий график асосида ҳаракатдадир. Ҳайдовчилар эса хушмуомала. Бекатларни эълон қилиб боришади. Биз 8-автопарк комсомол комитети секретари И. Бурхоновдан ёшлар бригадасининг ана шу ташаббуси ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик:

— Корхонамизда бу ташаббуснинг бошланганига қарийб бир йил бўлаяпти. Эрта баҳорда ёш ҳайдовчилар халқаро анжуман ҳисобига 500 сўм миқдорида пул ўтказишга қарор қилган эдилар. Ташаббускорларга 2-колонна бошлиғи Адҳам Юсупов раҳбарлик қилди. Ҳайдовчилардан У. Ниёзмуҳамедов, А. Қурбонов, Р. Рафиқовлар кундалик план-топшириқларини ошириб бажара бошладилар. Уларни Коммунистик автостанцияси ва ТашГРЭС маршрутидаги йўловчилар яхши биладилар. Баҳор мавсумининг ўзида 500 сўм пул фестиваль фондига ўтказилди.

Яқинда ҳайдовчилар янги мажбурият олишди. Комсомол-ёшлар бригадасидан етти нафар илғор ҳайдовчилар маошларидан 800 сўм миқдорида пулни Москва халқаро фестивали фондига ўтказишга қарор қилишди. Ватанпарвар ёшлар ташаббуси корхонамизда кенг қулоч ёймоқда.

А. ҒУЛОМОВ.

МЕҲМОНЛАР ЭЪТИРОФИ

Тошкент районидаги Дархон қишлоғида жойлашган Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг колхозлараро «Оқ олтин» соғломлаштириш пансионатининг ишга туширилганига эндигина тўрт йил бўляпти.

«Оқ олтин» аввало, улкан дарахтлар қуюқ соя ташлаб турган сўлим, хушҳаво сайлгоҳлари, табиати, манзаралари билан дам олувчиларнинг диққатини жалб этмоқда. Бу ерда даволаш ишларида медицинамизнинг энг яхши усуллари, асбоб-ускуналари қўлланилмоқда. Дам олувчиларга малакали врачлар хизмат кўрсатишади. Масалан, Фарғона областининг Бувайда районидан келган Нодир Эргашев, Усмон Иномов ҳамда Курган областидан келган Леонид Васильевич Трофимовлар пансионатнинг Оллоберган Матжонов, Шоира Расулова, Раҳима Баҳромжонова, Ўғилой Тўйчиева сингари медицина ходимлари номларини ҳурмат билан тилга олишди.

— Пансионатимиз янада кенгаяди,— дейди директор Ваҳоб Илҳомов.— Шу йилнинг охирига бориб яна 200 ўринга мўлжалланган янги корпус ишга тушади. Келгуси йилдан бошлаб эса соялҳин боғларни кенгайтиришга киришамиз.

Т. ЖЎРАЕВ.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ФУТБОЛ

Сочида «Футбол-хоккей» ҳафталиги соврини учун мусобақалар давом этмоқда. Бунда иттифоқдош республикалар ҳамда Москва, Ленинград шаҳрининг ёшлар терма командалари иштирок этишяпти.

Ўзбекистон вакиллари биринчи ўйинда Латвия спортчилари билан учрашиб, 2:1 ҳисобида ғалаба қозондилар. Сўнг Россия федерацияси коллективи билан майдонга тушиб, 0:1 ҳисобида мағлубиятга учрашди. Кеча учинчи турда ўзбек футболчилари Туркманистон терма командаси билан ўйнадилар.

● БАСКЕТБОЛ

Андижонда аёллар ва эркаклар ўртасида Ўзбекистон чемпионатининг охирги учрашувлари ўтказилди. Тошкент шаҳрининг баскетболчи қизлари чемпионлик шарафига муяссар бўлишди. Областимиз вакиллари эса иккинчи, андижонликлар учинчи ўринни эгалладилар.

Эркаклар коллективлари ўртасидаги бахсларда андижонликларнинг қўли баланд келди. Тошкент области вакиллари турнир жадвалининг иккинчи поғонасини эгаллашди. Бухороликлар эса учинчи ўрин билан чегараланишди.

ТОЖИХОН ОПАНИНГ ҚЎШИҒИ

ЯХШИДАН от, ёмондан дод қолади, дейди доно халқимиз. Инсон учун ато этилган умр ҳам қисқа, ҳам узундир. Қисқалиги шундаки, кўз очиб-юмгунча ўтиб кетади, кўп нарсаларни бажаришга улгурмай қолади, киши. Узунлиги шундаки — кўп нарсаларни бажариш, ўзидан ҳаётда из қолдириши мумкин. Таъбир жоиз бўлса, ана шундай излардан энг табарруги — яхши ном. Бу икки сўзнинг замирида жуда катта маъно яширинган. Инсон ўзидан яхши ном қолдириши учун бутун умр яхши, хайрли ишлар билан шуғулланиши керак. Тоҳиржон ака Тўлаганов ана шундай инсонлар тоифасидан эди. Шунинг учун ҳам ундан фақат яхши номгина эмас, унинг яхши номини ўз ишлари ва хулқлари билан ҳамиша шарафлаб юрадиган ва шарафлаётган беш ўғли, тўрт қизи қолди.

Тоҳиржон ака умр бўйи оддий шофер бўлиб ишлади. У автобазада тажрибали ҳайдовчи, баобрў инсон эди. Тантанали йиғилишларда кўпинча унинг ўрни мажлис президиумида бўларди. Мусобақа илғори нишонлари, Фахрий ёрлиқлар билан тақдирланганди. У олис манзилларга халқ хўжалик юкларини ташишда, бехатар ва ҳалол ишлашда ҳамкасбларига намуна эди. Бироқ, ана шундай рейсларнинг бирида... бахтсиз тасодиф, фалокат туфайли у оламдан бевақт кўз юмди!..

Бу шум хабарни эшитиб қариндош-уруғ, маҳалла аҳли бир қалқди: «Эй аттанг, ажойиб одам эди!»— дейишди.

...Орадан йиллар ўтиб, отанинг ўрнини ўғиллар эгаллади, маҳалланинг яхши-ёмон кунларида бир Тоҳиржон ўрнида беш фарзанд ҳамкор-ҳамнафас, эл ҳурматига, миннатдорчилигига сазовор.

Бунгача эса... бутун оғирлик бечора онаизор зиммасига тушди. Турмуш ўртоғи бевақт дунёдан кўз юмганида у бир этак бола билан қолди. Деярли ҳаммаси ёш, қўлидан иш келадигани йўқ эди. Тожихон опа аввал гарангсиди, сўнг юм-юм йиғлади, кўзларидан ёш аримай эрининг маъракаларини ўтказди. Сўнг... у яхшилаб ўйлаб кўрди: «Қуруқ кўз ёшларидан фойда йўқ, кетган одам қайтиб келмайди. Мен энди болаларимга ҳам ота бўлишим, ҳам оналигимда қолишим керак».

Тожихон опа фабрикага ишга кирди.

Биргина одамнинг одми маоши билан ўн жонни едириб-кийдириш осон эмасди. Она сменадан қолиб бўлса ҳам, дам олиш кунлари бориб бўлса ҳам кўпроқ ишлашга ҳаракат қиларди. Ҳар бир тийин ҳисоб-китобда эди. Бироқ буни ҳечкимга, айниқса, фарзандларига билдирмас эди. Тушликка таклиф қилган ҳамкасбларига «Раҳмат, ўзинглар бораверинглар, менинг қорним очганича йўқ, эрталаб тўйиб овқатлангандим» дея ёлғон гапирганларини ҳозир у кулиб эслайди...

Ҳа, ҳозир Тожихон опа кулади, қувнайди. Фарзандларининг камолига, бахтига қараб ич-ичидан суюнади, шукроналар айтади. Тўнғичи

ОҚИБАТ

Музробжон олий маълумотли инженер, Умидахон фан кандидати, Маҳамадамин қурилишда прораб. Кичиклари эса мактабда ўқияпти. Нима бўлса ҳам, оғир кунлар ортда қолди.

Ҳозир, юқорида айтганимиздек, маҳаллада бу оилага ҳамманинг ҳаваси келади, ҳурмат-эътибор билан қарашади. Тожихон опа оналик ва оталик қилиб, тўрт фарзандини уйлантирди. Тўрт ака-ука, тўрт келин бир ҳовлида аҳил-иноқ ҳаёт кечиришмоқда. Келинлари ҳам бир-биридан одобли, лобар, ҳаётда ўз ўрнини топган, жамиятга фойдали меҳнати билан наф келтираётган кишилар. Келинларидан Ҳабибахон 82-ўрта мактабда ўқитувчи, Нафисахон министрлик хизматчиси.

Орамизда, бир хонадонда яшаб биттагина келин билан чиқишолмай жиққамушт бўладиган қайноналар ёки қайнона билан чиқишолмайдиган келинлар ҳам учраб туради. Бу хонадонда эса аҳиллик, ўзаро ҳурмат ҳукмрон. Қўни-қўшнилар ҳам, таниш-билишлар ҳам шу ҳақда гапиришади. Мен бу гапларни Тожихон опага эслатдим. Опа мийиғида жилмайиб, «ечилди»лар:

— Тўғри-да, синглим. Келин ҳам фарзанд-ку. Фарзандингнинг ёстиқдоши, умр йўлдоши бўлгач, у ҳам фарзанд. Келиннинг билмаганини билдириш, ёмонини яшириб, яхшисини ошириш ҳар бир қайнонанинг муқаддас бурчи бўлмоғи керак. Афсуски, бу бурчни мутлақо унутиб қўядиган қайноналар ҳам топилади. Ундайлар келинга оналик қилиш ўрнига тирноқ остидан кир қидирадилар. Бундан кимга фойда-ю, кимга зиён? Ҳеч кимга фойда эмас, ҳаммага —ўша қайнонанинг ўзига ҳам, ўғлига ҳам, келинга ҳам, бошқаларга ҳам зиён. Менинг келинларимни сўраяпсизми? Улардан ўргилай, ҳаммасининг бошидан сув ўгириб ичсам арзийди. Менинг қизларим тўртта эмас, саккизта...

Эртасига атайлаб ишхонасига излаб бориб, Нафисахонни гапга соламан.

— Қайнонам тилла аёл,— дейди у қалби тўлиб-тошиб, — уларни ўз онамдек яхши кўраман. Нима учун дейсизми?... Нима десамикин, умуман яхши одам-да. Ҳаммага бирдек меҳрибон, ширинсўзлар. Янги келинлигида ким ҳам қийналмайди дейсиз. Жилла қуриса, ҳамма нарса жойида бўлган тақдирда ҳам, янги оилага тезда қовушиб кетишнинг ўзи қандайдир қийин бўлади. Ана шунақа пайтда қайнона-ойининг бир оғиз ширин сўзи, жиндай йўл-йўриғи сув билан ҳаводек асқотади. Мен ойимлардан худди шу ширин сўзлари-ю меҳрибонликлари, ҳаёт пиллапояларида қоқилганимиздаги йўл-йўриқлари учун ҳам миннатдорман, бир умр қарздорман. Бировга йўл-йўриқ кўрсатиш учун аввало ўша одамнинг ўзи у йўлдан ўтган бўлиши керак. Ойимларнинг ҳаёт йўлларининг ўзи эса жуда катта мактаб. Бундай инсонларни наинки фарзандларию келинлари, балки ҳар бир одам эъзозламоғи даркор...

Ҳаёт бир соз бўлса, инсонлар чолғучидир. Бироқ, ҳар ким уни ўзи билганича чалади, ҳар ким ўз розини айтиб қўшиқ айтади. Тожихон опанинг созидан таралган ва таралаётган куй ҳам ажойиб, ҳам айни пайтда илҳомбахш-тантанавор. Бу — ҳаёт куйи, ҳаёт қўшиғи. У олисларга таралиб, аёл зотига мансуб бўлган эзгуликни, бахтни бaралла куйламоқда!..

О. КАРИМОВА, инженер.

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

М. Қорнёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

28 ноябрь соат 19.30 да
Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланади

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўрик-конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари Ғуломжон ЁҚУБОВ, Қизлархон Дўстмуҳамедова

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти Гулшод ОТАБОЕВА

Тошкент область комсомоли мукофотининг лауреати Нарзиддин ШЕРМАТОВ

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Анвар РУСТАМОВ

СОЛИСТЛАР: Абдуқодир ЮСУПОВ, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Раҳимахон НОСИРОВА, Дилором ҚАЮМОВА, Моҳичеҳра ИСЛОМОВА, Лола ОҚИЛОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ТОВАРЛАР ХАЛҚҚА!

«КОДРИ» ХОЛОДИЛЬНИГИ

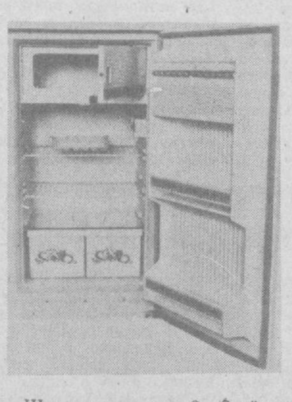

совутиш камераси янги конструкцияда ишланган. Унда ўрнатилган суғуриб олинадиган тўсиқчада қиров жойлашиб қолади. Бу холодильникни муздан эритишни анча енгиллаштиради. Бунинг учун 3—5 миллиметр қалинлигида қиров боғланган тўсиқчани чиқариб олиш ва уни сув билан ювиш кифоя.

Шунинг учун ҳам 2—3 ой давомида бир марта музхонани муздан тозалаш мумкин.

Совутиш камерасининг ҳажми 160 литр, музлатиш бўлимининг ҳажми 15 литр.

Музлатиш бўлимидаги температура минус 12° С.

Холодильник баҳоси — 225 сўм.

Тайёрловчи — Кишинёв холодильниклар заводи.

«СНЕЖИНКА» ХОЛОДИЛЬНИГИ

Жанубдан келаётган совуқ! Бу ғоятда, ғайритабиий туюлиши мумкин? Лекин буларнинг ҳаммаси тўғри, чунки биз Самарқанд холодильниклар заводининг компрессион «СНЕЖИНКА» холодильниги ҳақида фикр юритаётирмиз.

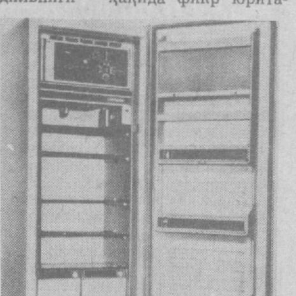

«СНЕЖИНКА» холодильнигининг ҳажми унчалик катта бўлмаса ҳам — 1435x570x600 — сиғимдорлиги ғоятда яхши. Совутиш камерасининг умумий ҳажми 240 литр. Паст ҳароратли бўлинмасининг ҳажми 22 литр. Паст ҳароратли бўлинмадаги температура минус 12° С-дан иборат.

Бу холодильникнинг тўпланган музи ярим автоматик тарзда эрийди, эриган сув эса холодильник ташқарисидаги камерага бориб қуюлади.

Чиқариб олинадиган жавончаларини исталган баландликда ўрнатиш мумкин. «СНЕЖИНКА» холодильнигининг пастки қисмида мева ва сабзавотларни алоҳида-алоҳида сақлаш учун идишлар қўйилган. Холодильник баҳоси — 295 сўм.

МИНЛЕГПИЩЕМАШ. ГЛАВКООПИНФОРМРЕКЛАМА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40— Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — «Буратино кўргазмаси». 10.25 — Телефильм. 11.15 — Спектакль. 12.50 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.20 — «Ерда, самода ва денгизда». 16.55 — Ўсмирлар ижоди. 17.25 — Телеочерк. 17.55 — «Дўстлик» шаҳри». 18.20 — Концерт. 18.30 — «Фан ва турмуш». 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Ишлар ва одамлар». 20.00 — Концерт. 20.25 — Ковель яқинидаги ўрмонзорда. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30— «Время». 22.05 — «Ҳужжатли экран». 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15—9.35 — Телефильм. 12.05 —12.40 — «Сиз яратган боғ». 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Рус ва совет композиторларининг романслари. 19.50 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Хотин-қизлар. ТТТ-МАСК. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 21.30 — «Время». 22.05 — К. Федин. «Илк қувончлар». 22.35 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Крылья Советов» — «Динамо» (Москва). 23.15 — Концерт.

ЎзТВ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — Телефильм. 10.30 — Болалар учун фильм. 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 —Телефильм. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 —Янгиликлар. 18.15 — Мактаб ўқувчилари учун. 19.05 — «Миллионлар ленинча университети». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Халқаро аҳвол кундалиги. 19.55 — «Инсон ва қонун». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 —«Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака». 22.20 — ЎзССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Белорус тупроғидаги учрашувлар». Видеофильм. 23.15 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 9.00 — 16.30 — МТ-II. 18.10 — Ўқитувчи экрани. 18.40 — Ўқув программаси. 19.15 — Телефильм. 19.55 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Сержило экран». 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ "Ташкентская правда" / ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

ВИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, Ленинград кўчаси, 32. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749, қишлоқ хўжалиги—325647, пропаганда—325556, совет қурилиши—325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553, адабиёт ва санъат—325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733, хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354, фельетонлар—325556, фотомухбир—325894.

Р. 20210. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1834. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12